

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 41

Spalio - October 12, 1979

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Popiežiaus Jono Pauliaus II lankymasis JAV miestuose sukėlė nepaprastą žmonių antplūdį ir jautrų nuosirdumą, kurio nenumaldė net ir dažnas lietus. Lankydamas neturtingųjų rajonus, jis ragino beturčius nepasiduoti nevilčiai, o pasiturintiems priminė, kad ir beturčiai yra broliai ir seserys, kuriem neužtenka tik atliekamų trupinių.

JT pasakytų kalboj popiežius Jonas Paulius II pareiškė viltį, kad visos, ir mažiausios, tautos, net ir tos, kurios dabar nesidžiaugia pilnu suverenitetu, ir tos, kurių suverenitetas buvo jėga panaikintas, vėl susitiks JT organizacijoje kaip lygios jau dabar šioj organizacijos dalyvaujančių.

Prezidentas Carter kalboj i tautą pareiškė, kad, Sov. S-gai patikinus, jog Kuboj laikoma sovietų kariuomenės brigada nebus naudojama kariniam reikalui, sudarysias Key West, Fla., specialų karinį štabą Lotynų Amerikos įvykiams sekti, padidinsias JAV kariuomenės dalinių veiklą Karibų jūroj ir Kubos sekimą įvairiom priemonėm; spalio vidury pasisūsiąs i Kuboj, Gvantanamo saloj, esančią JAV karinę bazę jūrų pėstininkų dalinį tam tikram laikotarpiui.

Britanijos darbo partijos konferencijoje įsigali partijos kairiojo sparno įtaka. Darbo partijos vadui James Callaghan'ui nuosakiajam sparnui balsuojant prieš konferenciją nutarė, kad kiekvienas partijos kandidatas i parlamentą gautų ir savo apylinkės partijos vieneto pritarimą ir kad partijos rinkiminį manifestą paruoštų partijos vykdomasis komitetas, o ne partijos vadas, kaip iki šiol kad buvo. Partijos vienetų vadovybės didelė dalis ir partijos vykdomasis komitetas yra patekę i kairiųjų rankas. Partijos vadą, kaip iki šiol, rinks tik partijos parlamentato atstovai.

Panamos kanalo zoną pagal anksčiau sudarytą sutartį JAV rugsėjo 30 vidurnaktį perdido Panamai valdyti, o 1999 gruodžio 31 ir pats kanalas bus perduotas Panamai.

Britanijos vyriausybė pateikė Londone jau ketvirtą savaitę vykstančiai konferencijai dėl Rodezijos ateities tvarkymo galutinį konstitucijos projektą ir nenumato jo keisti.

Danijos min. pirmininkas Anker Jorgensen ir jo vyriausybė, negalėdami sutarti dėl biudžeto, atsisitardino. Karalienė paskelbė naujo parlamento rinkimus spalio 23.

Nigerija, kurią 13 metų valdė karinė vyriausybė, perdido valdymą išrinktam prezidentui Alhaji Shehu Shagari.

Irano min. pirmininkas Mehdi Bazargan pertvarkė ministrų kabinetą ir atleido iš pareigų valstybinės aliejaus bendrovės viršininką Hassan Nazih.

JAV-bėse lankėsi Meksikos prez. Jose Lopez Portillo.

Romos burmistras buvo prisaiškintas komunistų partijos rajono sekretorius Luigi Petroselli.

Graikija pasirašė su Sov. S-ga ūkinio ir techninio bendradarbiavimo sutartį.

Aliejum pertekusi Kuwait valstybė skęsta pinigų tvane. Jos piliečiai nemoka jokių mokesčių ir turi nemokamą gydymą ir mokslą, o vidutinės gyventojų metinės pajamos siekia 15,000 dol. Tačiau valstybei tai sudaro didelį rūpestį, nes krašto ūkis nepajėgia tų pinigų tinkamai sunaudoti.

BEDIEVIŲ NERIMAS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 39

(tęsa iš praeito nr.)

Natūralus klausimas, — pasitarimo dalyviai, tur būt, ieškojo išeities iš tos moralinio pakrikimo pelkės? Deja, ne tai rūpėjo šio pasitarimo dalyviams. Prieštaraudami savo pačių konstatuotai tikrovei ir toliau jie "svarstė", kaip reikia naikinti religines tradicijas, kaip kovoti su tikėjimu, kad būtų įvykdyti Maskvos įsakymai.

Panagrinėjime čia LKP CK Propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjo J. Kuolelio straipsnį, atspausdintą brošiūros gale, tarsi apibendrinantį partijos liniją šiame pasitarime.

J. Kuolelis ragina: "... turime visomis priemonėmis parodyti ką gauna žmogus, nutraukęs ryšius su religija, ką duoda jam mokslinė ateistinė pasaulėžiūra" (70 psl.). Taigi, ką Lietuvai duoda "mokslinė ateistinė pasaulėžiūra", šiandien aišku jau kiekvienam ir be minėtos "statistikos" ir be netikėtų T. Bitinaitės bei Kūrio prasiveržusių tiesos grūdelių, nors tos tiesos žodžių autoriai siekė visai kitų tikslų. Tačiau J. Kuolelis nebūtų toks didelis ateistinės propagandos veikėjas, jei jis iš tiesų darytų logiškas ir gyvenimo patvirtintas išvadas. Anaipol, — Kuoleliui labiausiai rūpi, ką pasakys Kremlius. Štai i ką atkreipia dėmesį Kuolelis: "Prieš kurį laiką respublikoje lankėsi TSKP CK brigada, analizavusi padėtį šiame darbo bare. Tai šiua laikinio gyvenimo, ideo-

loginės situacijos padiktuoti klausimai. I juos rimtą dėmesį atkreipė TSKP CK Politinis biuras. Pirmą kartą toks dėmesys" (74 psl.).

Paaškinęs susirinkimo dalyviams, kuo domėjosi ta brigada iš TSKP CK, ir "pasidžiaugęs" kad tikrieji šeimininkai konstatavo "atliekamą tam tikrą darbą", jis su didžiausiu susirūpinimu baugino pasitarimo dalyvius pastabomis dėl Maskvą nepatenkinančių dalykų. J. Kuolelis kalbėjo: "... nepakankamai dirbame užkirsdami kunigų poveikį vaikams, jaunimui, (...) turime intensyviau kovoti su dar pasitaikančiomis religinėmis atgyvenomis komunistų bei jaunųjų tarpe — būna atvejų, kai palaikomi ryšiai su bažnyčia. Tai neturi likti nepastebėta. (...) Mes neužkertame kelio vienuoliaujančių žmonių veiklai. Tokių žmonių skaičius ne tik ne mažėja, bet auga. Blogiausia, kad jie dirba pogrindyje, o už pogrindį paprastai, draugai, negirama" (75 psl.).

Žinoma, J. Kuoleliui yra kuo susirūpinti, kai jo tikrieji darbdaviai "pirmą kartą parodė tokį dėmesį", o čia, žiūrėk, dar tas pogrindis, už kurį Maskva ne tik negiria, bet gali, ko gero, ir iš propagandos pavaryti... Dėl to Kuolelis ir pasiryžęs nurodyti ką reikia daryti. O pagal šį propagandistą štai kas pirmiausia darytina: kontroliuoti dvasininkiją. Kuolelis kalbėjo: "Padėtis analizuojama, tiriama, daromos praktinės išvados, dėmesys

nukreiptas i taktikos sritį, studijuojami pamokslai, bažnytinės poveikio priemonės. Atliekamas tam tikras darbas ir su dvasininkija... Sudarytos prie rajonų ir apylinkių tarybų komisijos turi teigiamą įtaką dvasininkams, padeda riboti jų žalingą veiklą. Vykdomuosiuose komitetuose yra religinių organizacijų bylos" (75 psl.).

Aišku, šitie "teigiamumai" šimtu procentų atitinka ir KUOLELIO šeimininkų aprobatą. Bet žinoma, šito toli gražu neužtenka. Maskva, be abejo, turi "patyrimą", kurio pasisėmė, benaikindama religiją Rusijoje... Kadangi Lietuvoje dar pilnai neįgyvendintas toks "patyrimas", tai KUOLELIS, Maskvos laiminamas ir skatinamas, duoda nurodymus pasitarimo dalyviams:

"Turi būti žinomas užregistruotų ir neužregistruotų bendruomenių, grupių skaičius, tikinčiųjų skaičius, jų sudėtis, kulto tarnų charakteristika, kas sudaro vykdomuosius organus, bažnyčių aktyvą, kaip atsižvelgiama i tikinčiųjų nacionalines ir konfesines ypatybes, kas tie tikintieji — amžius, lytis, profesija, socialinė padėtis, religinių apeigų būklė — krikščynos, santuoka, laidotuvės ir t.t., labiausiai paplitusių švenčių — atleidų — charakteristika, kiek lanko, kas lanko, kodėl lanko.

(Bus daugiau)

Popiežius Jonas Paulius II Jungtinėse Tautose kalbasi su Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi Kurt Waldheim. (United Nations — Photo by Saw Lwin)

POPIEŽIUS JUNGGINĖSE TAUTOSE

Kęstutis K. Miklas
Specialus Darbininko
korespondentas
Jungtinėse Tautose

Visa Amerika džiaugsmingai pergyveno popiežiaus Jono Pauliaus II viešnagę. Šių eilučių autoriui teko stebėti jo apsilankymą Jungtinėse Tautose, ir tais įspūdišiais čia norima pasidalinti su skaitytojais.

Iš tikrųjų Šv. Tėvas i Ameriką gal ir nebūtų dabar atvykęs, jei ne Jungtinės Tautos, o ypač ką tik prasidėjusi 34-oji generalinės asamblėjos sesija, i kurią atvykti jis buvo pakviestas JT generalinio sekretoriaus Kurt

Waldheim šių metų gegužės 21.

Taigi jau nuo gegužės pabaigos Amerikoj prasidėjo šios popiežiaus viešnagės planavimas. Ji kaip tik sutapo su prieš 14 metų popiežiaus Pauliaus VI apsilankymu Jungtinėse Tautose ir čia jo pasakytąja garsiąja kalba, kviečiant pasaulį visiem laikam atsisakyti karo.

Ir dabar, kai spalio 2 i kalbėtojų tribūną buvo pakviestas popiežius Jonas Paulius II, jis iškilmingai pakartojo tą popiežiaus Pauliaus VI kvietimą — atsisądėti karo.

Popiežiaus taikos doktrina

Prieš tai iškilmingai pasitiktas ir atlydėtas iš La Guardia

aerodromo (atvykstant iš Bostono, kur jis pirmiausia sustojė), čia širdingai sutiktas JT gen. sekretoriaus ir asamblėjos pirmininko bei tūkstančių atstovų iš daugiau kaip pusantro šimto kraštų, dabar popiežius stovėjo tribūnoj prieš visą pasaulį, dėstydamas Katalikų Bažnyčios taikos doktriną, taikos, kuri, kaip jis tvirtino, negali būti pasiekta, jei pasauly nebus socialinio teisingumo.

Kiekvienam šios žemės gyventojui, nesvarbu, kurios jis būtų rasės, turi būti užtikrintos jo žmogiškosios teisės ir laisvės.

(nukelta i 2 psl.)

VACLOVAS DAUNORAS KALTINA SOLISTĄ VIRGILIJŲ NOREIKĄ

Trečias solisto V. Daunoro laiškas

Gerbiamas Sekretoriau,

Esu atsidūręs itin sunkioje moralinėje ir materialinėje padėtyje ir todėl išdrišau kreip-tis i Jus asmeniškai, vildamasis sulaukti patarimo ir pagalbos. Kodėl taip atsitiko? Gal būt, kaltas nelengvas mano charakteris, bet, matyt, nemažą kaltės dalį turėtų prisiimti ir mano tiesioginiai vadovai, visų pirma mano "piktas genijus" V. Noreika, kuris, turėdamas nemažus įgaliojimus ir garsaus dainininko autoritetą bei pasitikėjimą, iki galo atliko savo juodą darbą — susidororo su manimi metodiškai ir nuosekliai. Gerbiu jo talentą, bet nepastebiu jame tikrų vadovo bruožų, pirmiausia žmoniško jautrumo ir sugebėjimo suprasti nelengvą menininko darbą, ne visada sėkmingą jo likimą.

Remdamasis daugiau paskalomis (artistinėje aplinkoje paskalų visada perteklius), o ne tikrais faktais, jis apie mane suformavo nuomonę, ją įteigė kitiems. Įsimaginęs, matyt, ir pats ėmė tikėti.

Smulkiau paliesiu kai kuriuos momentus. Pastaruoju metu gaunu nemažą laiškų (kai kurie jų, ypač iš užsienio, dėl žinomy priežasčių manęs nepasiekia), kuriuose teiraujamasi, stebimasi dėl staigaus ir netikėto mano dingimo iš vokalinio pasaulio. Gal mano korespondentai ir perdeda, tačiau man, buvusiame visą laiką aktyviam vokalistui, tai skaudu girdėti, ypač kad jų žodžiuose yra daug tiesos, kuri, deja, kaip jaučiu iš žmonių atsiliepimų, liečia ne vien mane.

Niekad neišdyla iš atminties pokalbis su Jumis, Gerb. Sekretoriau! Atėjau pas Jus kaip pas tėvą, ir Jūsų žodžiuose atsiliepė mano širdies balsas. Jūsų patarimas ėjau i susitikimą su respublikos meninio gyvenimo vadovais (1975.9.13). Ėjau vis dar tikėdamasis būti suprastas. Deja, konfliktas dar paastrėjo: laukiama dalykiškas pasikalbėjimas pavirto piktu užgauliojimu ir V. Noreikos insinuacijų triumfu. Iš aukštas pareigas atsiliepė draugų L. Šepečio, S. Šimkaus, V. Noreikos — sužinojau, jog esu apolitiškas (apolitiškų dainų niekad nedainavau), amoralus, girtuoklis ir daug kitokių užgaulių epitetų. Pagal V. Noreiką, aš esąs tapęs veltėdžiu, vengiąs darbo teatre, atsisakąs propaguoti tarybinį meną, demoralizuojąs teatro darbą ir pan. Mūsų "pokalbį" užrašė Meno valdybos darbuotojas Cirinskis. Neišlaikęs panašios atakos, išėjau. Prisiminiau Jūsų žodžius, kad neleisite susidoroti — jais tikėjau ir tikiu iki šiol. Draugo L. Šepečio įkalbėtas, grįžau i teatrą, kurio direktoriui V. Noreikai to ir tereikėjo. Minėtas pokalbis jį įkvėpė užbaigti susidorojimą. Jis gerai žinojo, kaip aš vertinu darbą Konservatorijoje: tą darbą laikau itin svarbiu, nes jaučiu, kad turiu ką perteikti studentams. V. Noreika pareiškė nebeleisiąs daugiau dirbti Konservatorijoje. Teko vėl palikti teatrą ir pereiti i Kauno muzikinį teatrą ir kartu dirbti Konservatorijoje. Tačiau ir toliau nepaliko manęs mano "piktas genijus": pasirėmęs deputato mandatu, pareikalavo neleisti dirbti teatre ir Konservatorijoje. Jis remiasi forma, o ne žmoniškumu.

Taip izoliuotas ir išbrauktas iš respublikos operos scenos, aš dar stengiausi neprarasti savitvartos — vokalinio meno nemėčiau ir niekad su juo nesiskirčiau — šito niekas iš manęs negali atimti. Uždarius duris ope-roje, klausytojų randu kultūros namuose, kaimo žemdirbių tarpe. Netausodamss sveikatos, stengiuosi bendrauti su vokalinio meno mylėtoju, nešti liaudžiai brangų meno žodį. Nors suprantu, kad toks vokalinio meno puoselėjimas bei propagavimas yra tarsi knygnešio kelias lietuviško rašto draudimo lai-

kais. Tokia veikla vienašališka. Be to, ji atlieku, kaip Jums turėtų būti suprantama, ne vien dėl to, kad esu gimęs dainuoti, o reikia dar ir valgyti, išlaikyti šeimą.

Mano repertuare yra 30 įvairiausių operinių partijų, kurias sėkmingai esu atlikęs žymiausiose mūsų šalies teatruose. Taip pat su vis didėjančiu susidomėjimu ir didėjančių kontraktų skaičiumi gastroliavau užsienyje: Bulgarijoje, Rumunijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje, V.D.R., Italijoje, Prancūzijoje, Anglijoje, Suomijoje, Egipte, Švedijoje, Kanadoje, JAV. Užsienio gastrolių neapsiribojo vien tik tarybinio meno propagavimu, bet ir svariais užsienio valiutos honorarais, kuriuos įnešdavau i "Goskoncerto" kasą. Valstybei gal tai ir nėra menkniekis, bet kai kuriems pareigūnams, nuo kurių visa tai priklauso, matyt, visiškai nerūpi, kad tokio kaip aš meno žodis plstų užsienyje, skelbdamas tarybinio meno ir kultūros pasiekimus. Atrodo, kad viena ir kita šiandien svarbu, aktualu. Visiškai nesuprantama, kodėl ir šios durys man uždarytos. Iš užsienio manęs nepasiekia laiš-kai, tuo labiau pakviesdami gastro-lėms. Apmaudu, kad atskirų žmonių užgaidos iškyla aukščia visuomenės, valstybės intere-sų. 1975 metų gruodžio mėn. 23, grįžus iš gastrolių po Švediją ir Italiją, "Goskoncerto" darbuotojas Ivanovas man pasakė, kad V. Noreika perdavęs Respublikos vyriausybės nuomonę, kad aš esąs apolitiškas, amoralus, kurio man uždraustos gastro-lės a užsienį. Apie tai pranešiau Drg. L. Šepečniui. Jo pažadas ištaisyti klaidą liko be atsako.

Manau, kad mano, kaip dainininko, diskriminacija išėjo už visokių ribų, pasidarė tokia aki-vaizdi, kad sukelia daugelio žmonių pagrįstą nerimą. Iki šiol nežinomos priežastys arba kaltė, kodėl man nebuvo suteiktas TSRS liaudies artisto vardas, nors buvau pristatytas du kartus: Nesėkmės tuo dar nesibaigė. Konservatorija i VAK išsiuntė dokumentus docento vardui gauti. Tikėjau, kad kol bus gautas atsakymas, Konservatorija sutinka mokėti docento atlyginini-

(nukelta i 2 psl.)

LB RŪPESČIAI LIETUVOS DIPLOMATIJOS TĘSTINUMU

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pastangomis kongresmanas Charles F. Dougherty (Resp. — Pa.) i JAV Atstovų rūmus rugsėjo 26 įnešė įstatymo projektą (HR 5407), pagal kurį, pradėdant 1981 metais, Lietuvos atstovybės Washingtone ir Lietuvos konsulatų JAV-bėse išlaikymui būtų skiriama metinė 250,000 dol. suma. Minimums fondus administruotų Lietuvos atstovas Washingtone, ir jie galėtų būti naudojami įstaigų išlaikymui ir Lietuvos atstovo paskirtų diplomatų atlyginimui. Šie paskirti asmenys privalės būti lietuvių kilmės, negalės būti JAV piliečiais, ir jiems bus teikiama visos privilegijos ir imunitetas, kuriuo naudojasi panašaus rango kitų valstybių diplomatiniai atstovai.

JAV LB Visuomeninių reikalų taryba minimo įstatymo pravedimui šiuo metu mobilizuoja jėgas ir greitai laiku pradės plačią akciją JAV kongrese ir lietuvių visuomenės tarpe.

Kongresmanas C.F. Dougherty įstatymo pravedime artimai bendradarbiauja su JAV LB Krašto valdybos pirmininku Algimantu Gečiu. A. Gečio šeimos nariai (žmona ir duktė) artimai buvo įsijungusios i kongresmano C.F. Dougherty išrinkimo kampaniją.

Jungtinėse Tautose popiežius Jonas Paulius II palydėtas gen. sekretoriaus Kurt Waldheim, eina pro garbės sargybas. (United Nations Photo by M. Jimenez)

POPIEŽIUS JUNGTYNĖSE TAUTOSE

(atkelta iš 1 psl.)

Popiežiaus kalba tęsėsi 62 minutes. Ji nebuvo nutraukta jokių plovimų. Ir tai ne todėl, kad ji niekam nebūtų patikusi. Visi buvo per daug įsigilinę į kalbos turinį.

Niekas neklausinėjo, kiek popiežius turi divizių, kai jis šios tarptautinės organizacijos valstybės kvietė prie nusiginklavimo, kai kvietė pašalinti prarają tarp turtingų ir vargingų kraštų, kai sakė, kad taikai graso ne tik ginklavimasis, bet ir paneigimas žmogų pagrindinių jo laisvių — religijos, kalbos, minties.

Jis priminė ir politines laisves. Konkrečiai priminė ir tai, apie ką delegatai beveik kasdien čia kalba: Palestinos, Jeruzalės, Libano klausimų teisingo sprendimo reikalingumą.

Prisimindamas pereiną vasarą savo kelionės metu aplankytąją Auschwitz vietą, kur karo metu naciai nužudė milijonus žmonių, jis pareiškė, kad koncentracijos stovyklos, kokios formos jos bebūtų, turi pranykti iš pasaulio visiem laikam.

Savo kalbą jis užbaigė tikėdamasis, kad Jungtinės Tautos, turinčios ypatingos reikšmės visam pasauliui, nes jose susijungiančios visos mūsų planetos tautų aspiracijos, taptų tokiu forumu, kuriame tikrai atspindėtų visų bendras darbas, vedęs į aukščiausią ir galutinį tikslą — tarptautinę taiką ir saugumą.

Jis pareiškė viltį, kad visos tautos, net ir pačios mažiausios, net ir tos, kurios neturi pilnos laisvės ir suverenumo, ir tos, kuriom laisvė ir nepriklausomybė buvo jėga išplėsta, ilgai galėtų Jungtinių Tautų organizacijos forumu dalyvauti ir darbuotis kaip lygios su lygiomis, siekiant aukščiausio tikslo — taikos ir saugumo, individo laisvės ir gerovės.

Nors popiežius čia konkrečiai nepasisakė, kaip anksčiau buvo pasisakęs dėl Vidurinių Rytų, vėliau teko patirti, kad didžiulius jis buvo teisingai suprastas, jog šiuo atveju minty turėjęs sovietinio bloko šalis, o jų tarpe ir savo paties tėvynė Lenkija.

Susitikimas su žurnalistais

Korespondentai, kurių Jungtinėse Tautose šia proga susibūrė arti dviejų tūkstančių iš visų pasaulio kraštų, popiežiaus kalbos galėjo klausytis ne tik generalinės asamblėjos salė, kur jiems buvo palikta apie trejetas šimtų vietų, bet ir ekonominių, socialinių reikalų tarybos salė, kur specialiai įrengtame didžiuliam ekrane buvo rodoma visa, kas vyko asamblėjos salėje ir kitur, kur tik popiežius ėjo.

Jūsų korespondentui teko pabuvoti abiejose vietose, bet ypač tarybos salėje, kai popiežius gen. sekretoriaus, asamblėjos pirmininko ir arkivyskupų lydimas,

atvyko pasisveikinti su žurnalistais. Žurnalistai sėdėjo delegatų kėdėse, pasagos forma supančiose prezidiumo stalą, prie kurio popiežius sustojo ir nuo ten prabilo. Šalia popiežiaus buvo jo dešinioji ranka — jo kelionių tvarkytojas — Chicagos lietuvis vyskupas Paulius Marcinkus, o jų bendrą darbą tvarkė kai kurie lenkų korespondentai juokaudami buvo pasiūlę šių eilučių autoriui laikyti Lietuvos-Lenkijos unijos atkūrimo pradžią.

Spaudos žmonės popiežius pavadino tiesos pasiuntiniais ir kvietė juos būti ištikimais tiesos skleidėjais, nes "tiesa yra išliekanti dalykas".

Ragino žurnalistus nenusiminti nesėkmės atvejais ir nenuleisti rankų, nes "tarnavimas žmonijai, skleidžiant tiesą, yra vertas mūsų geriausių metų, jūsų puikaus talento ir jūsų pastangų". Savo sveikinimą spaudai jis užbaigė tardamas, kad spauda, kaip tiesos laidas, yra būtina, siekiant supratimo ir taikos tarp tautų.

Prieš ateidamas pas žurnalistus, popiežius dar buvo sustojęs kitose dviejose tarybų salėse. Saugumo tarybos salėje jis pasveikino diplomatus su jų šeimomis, o kolonijų tarybos salėje — kalbėjo į nevalstybinių organizacijų atstovus.

Su Jungtinių Tautų tarnautojais, kurių esama apie 5 tūkstančius ir kurių tik dalis galėjo dalyvauti, burtų keliu traukiant vietą, popiežius susitiko generalinės asamblėjos salėje.

Susitikimas su diplomatais

Su generaliniu sekretorium, sesijos pirmininku, Lenkijos ambasadorium popiežius buvo susitikęs atskirai dar prieš savo kalbą generalinėje asamblėjoje, o su saugumo tarybos bei asamblėjos posėdžiuose dalyvaujančiais vyriausybės nariais — gen. sekretoriaus raštine, 38-ame aukšte. Ten pat gen. sekretorius ir popiežius pasikeitė ir dovanomis.

Popiežius Jungtinėm Tautom padovanojo mozaiką "Taikos balandis". Tai reprodukcija iš popiežiaus Inocento III laiko (1198-1216). Jis buvo pasižymėjęs taikos teologijos mokymu. Jungtinės Tautos popiežiui padovanojo savo taikos medalių (sidabro) rinkinį, o gen. sekretorius asmeniškai — 19 amžiaus gravitūrą, vaizduojančią Šv. Stepono katedrą Vienoje.

Su kitais gen. asamblėjos nariais, jų šeimomis ir New Yorko įžymybėmis popiežius susitiko delegatų patalpose, kurios ta proga buvo išpuoštos gėlėmis ir visų šioj organizacijos dalyvaujančių tautų vėliavomis. Tų vėliavų miške buvo įrengtas popiežiui paaugstinimas, ant kurio stovėdamas, jis sveikinosi. Žymiųjų žmonių tarpe buvo New Yorko burmistras Koch ir buvęs burmistras Wag-

ner, New Yorko gubernatoriaus Carey, senatorius Javits, Jackie Onassis su dukra ir daugybė kitų.

Bendras entuziazmas

Nežiūrint, kad JT publika religijų požiūriu yra labai įvairi, popiežiui buvo skiriamas ypatingas dėmesys. Jis buvo sveikinamas visur su didžiausiu entuziazmu. Jam šaukė "valio" ne tik lenkai, kurių čia nemaža atsirado, bet visi.

Pagal savo įprotį popiežius ir Jungtinėse Tautose paglostė ir apkabino vaikučius, kai jie sveikino jį tarptautinės mokyklos vardu. Ir įvyko tada dar toks įsimintinas dalykas, padaręs įspūdžio ne tik jo dalyviams, bet ir stebėtojam. Popiežiaus laukė 20 vaikų grupė, nuo 6 iki 10 metų amžiaus. Trys jų turėjo ypatingas pareigas. Lenkaitė turėjo įteikti gėles, filipinietė — adresą, o mergytė iš Kenijos turėjo pasakyti sveikinimo žodį. Ir taip atsitiko, kad ta sveikintoja, kai atėjo laikas sveikinti, iš susijaudinimo nė žodžio negalėjo išsakyti, vien tik kartodama "Šventasis Tėve, Šventasis Tėve". Jos skruostais riedėjo ašaros. Sveikinimo tekstas turėjo būti toks: "Šventasis Tėve, primink šias gėles kaip dovaną nuo visų pasaulio vaikų ir padaryk taip, kad kasmet būtų vaikų metai ne tik mum, bet ir visiem pasaulio vaikams, kurie yra nelaimingi, alkani ir negali eiti į mokyklą".

Prasideda oficialus vizitas

Iš Jungtinių Tautų popiežius išvyko apie 5 val. popiet. Tada oficialiai ir prasidėjo jo vizitas New Yorke. Dar nespėjo jis pajudėti iš Jungtinių Tautų rajono, kai staiga prabilo netoliese esančios Šv. Agnės bažnyčios varpai. Tai buvo ženklas ir kitom bažnyčiom, kad popiežius atvyksta. Ir tada per visą New Yorką nuaidėjo visų bažnyčių varpai, sveikiną savo didįjį svečią ir viršininką.

Tos pačios dienos (spalio 2) vakare popiežius Yankee stadijone aukojo mišias aštuoniasdešimt tūkstantinei miniai. Rytą dieną dalyvavo susitikime su jaunimu Madison Square Garden, su newyorkiečiais — Battery Park, netoliese nuo Laisvės Statulos ir Ellis Island, ir pagaliau atsisveikino su jais Shea stadijone, kur dalyvavo apie 60 tūkstančių žmonių.

—

Paveržęs newyorkiečių širdis ir savosios dalį palikęs New Yorke (jis vis kartojo newyorkiečiams "I love you"), popiežius spalio 3 vakare išskrido į Philadelphia testį savo viešnagės, vedančios į Ameriką dar į Des Moines, Chicagą ir Washingtoną, kur susitinkama su prezidentu Carteriu. Daug miestų varžėsi dėl popiežiaus, net ir Kanada buvo pakvietusi, bet viskas atidėta kitam kartui dėl laiko

stokos.

Ši kelionė į Ameriką popiežiui jau trečia. Du kartus (1969 ir 1976) jis lankėsi kaip Krokuvos arkivyskupas kardinolas Karol Wojtyła. Taip pat yra buvęs ir Kanadoj. Šis jo apsilankymas, kaip popiežiaus įvyksta po įspūdingų jo vizitų Meksikoje ir Lenkijoje pereiną vasarą ir dabar Airijoje. Amerikoje yra lankęsi ir kiti popiežiai, dar būdami kardinolais. 1936 lankėsi kardinolas Eugenio Pacelli, vėliau popiežius Pijus XII, ir kardinolas Giovanni Battista Montini, vėliau popiežius Paulius VI, kuris 1965 buvo atvykęs į Ameriką ir kalbėjo Jungtinėse Tautose.

V. DAUNORAS KALTINA

(atkelta iš 1 psl.)

mą. Panašią viltį teikė ir ministras H. Zabulio žodinis tikinimas. O be to, precedentų turime Dailės institute ir Konservatorijoje. Tačiau ir čia nesusilaukiau supratimo, šiuo metu mano šeimos materialinė padėtis pasidarė katastrofiška: 140 Rb. gaunamų Konservatorijoje 65 išeina mokesčiams, o iš likusių tenka maitintis keturių žmonių šeimai. Alinančios gastrolės į rajonus negali be galo tęstis ir jos negali pakankamai pripildyti šeimos biudžeto minimumą. Nežiūrint į sudėtingą situaciją, sunkią moralinę ir materialinę padėtį, aš netapau veltėdžiu, nesiruošiu ką nors sugraudinti, nepalikau tarybinio meno propagautojo pozicijų. Savo žinias ir sukauptą patyrimą perduodu studentams. Džiaugiusi, kad mano auklėtiniai A. Čiplys, R. Vešiotas, J. Čiurilaitė, Z. Jonaitytė — sėkmingai pasirodo konkursuose ir sudaro operos teatre vedančiųjų solistų grupę. Tačiau galėčiau atnešti kelerio paties didesnę naudą. Dabar negaliu susitaikyti su mintimi, kad staiga tapau "persona non grata". Nenuostabu, kad kartais tikrai lenda į galvą desperatiška mintis: o gal tikrai reikėtų man porą metų išvykti ir be skriaudos savo šalies prestižui padirbėti užsienio teatruose, kitose šalyse skleistį tarybinį meną, nepriklausomai nuo savo buvusių kolegų pavydo ir keršto. Su panašia mintimi kovojau, bet realios aplinkybės pasirodė stipresnės už mano subjektyvius norus, jos verčia ieškoti išeities. Man primastos nenormalios gyvenimo sąlygos padiktavo ir šį nelinksmą laišką. Su jomis aš nesiruošiu taikstyti. Tai gavybiškas reikalas, nes puikiai Jūs, Gerb. Sekretoriau, žinote, kad su dainininko mirtimi baigiasi ir jo menas. Lieka nedaug kas, štai kodėl išdrįsau padidinti Jūsų rūpesčius ir atvirai išdėstyti tai, kas mane labiausiai kankina. Palengvintų sprendimų nelaukiu, bet padėti pakeisti būtiną.

1977.II.23
Su didžia pagarba,
Vaclovas Daunoras
LAIŠKAS
"TIESOS"
REDAKCIJAI

Nesulaukdamas jokio atsakymo, solistas Vaclovas Daunoras kreipėsi į "Tiesos" redakciją. Jis pasiuntė visų laišku nuorašus ir prašė juos paskelbti, kad visuomenė matytų, kas nutiko su juo. Laiške solistas Daunoras nurodo, kad žmonės, neturėdami reikiamų informacijų, skleidžia melagingus gandus, kad jis esąs tinginys, atskalūnas, Tėvynės išdavikas, disidentas, girtuoklis, veltėdis ir galų gale — psichiškai nesveikas.

Suprantama, Tiesa nespausdino tų laišku ir nereagavo į V. Daunoro klausimą, nes Tiesa yra valdžios dienraštis ir griežtai laikosi partijos linijos.

Darbininko redakcija spausdino tuos laiškus, kad skaitytojai matytų, kokia grubi realybė okupuotoje Lietuvoje, kaip nori sunaikinti savo talentą ir patį žmogų. Patys šaukia mums apie Helsinkio išpareigojimus, o patys jų nesilaiko.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldajamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Siuntinių bei kitais reikalais kreiptis tel. 268-1594, adresas: 69-40 Fleet St., Forest Hills, NY 11375.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 968-5454, namų vakarais (516) 757-4296. Antradienį 2-8 val. vak., šeštadienį 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių paroduvė. Gėlės įvairiomis progoms. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidojimo. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidojimų direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto dalyje.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1863 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pletūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albežtas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

FLORIDA REAL ESTATE	Rezidencinės ir Komerinės Nuosavybės Apartmentai • Kondominijai • Nuomavimas Angelė E. Karnienė REALTOR • BROKER • NOTARY 3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706 Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIŲ galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Del informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadienį 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7-8 v.v. 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmadienį 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.	
Fasolino MEMORIALS 66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS Phones: 326-1282 326-3150 TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — — GAUSI PARODŲ SALE	

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
● LĖKTUVAI ● LAIVAI (CRUISES) ● TRAUKINIAI (AMTRAK) ● AUTOBUSAI ● NUOMOJAMOS MAŠINOS ● VIEŠBUČIAI ● IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS ● GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE 2129 KNAPP STREET BROOKLYN, N.Y. 11229 TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Fatimos stebuklas šiandien

Fatimoje 1917 spalio 13 saulės stebuklą matė apie 70,000 žmonių. Yra dar gyvų asmenų, kurie tebesijaučia ano nuostabaus reginio sukrėsti, nors nuo to įvykio šį šeštadienį sueina jau šešiasdešimt dveji metai. Yra užrašyta daug dokumentuotų liudijimų, kurių niekas nė nebandytų neigti, jeigu jie kalbėtų apie paprastus įvykius. Istorijos mokslas dažnai priima kaip faktą net vieno asmens liudijimą, o Fatimoje šokusių ir krauju pasrūvusių saulę matė tūkstantinė minia. Kodėl tebėra netikinčių?

Stebuklas yra apsiereikšimas antgamtinės jėgos. Jis paremia tikėjimą. Tačiau visa, kas su tikėjimu rišasi, jeigu stebuklas tiesiogiai nepritrenkia, gali būti ginčijama paprastu argumentu: aš netikiu! Tokiu tvirtinimu stebuklas nenuneigiamas, lyg jo nebūtų buvę ar negalėtų būti, bet tikrai išreiškiamas asmeninis įsitikinimas.

Tai rodo, kad žmonėms duodami stebuklai ir drauge paliekama laisva valia tikėti ar netikėti. Dievas nedaro prievartos, tikrai rodo ženklus. Vieni juos priima, kiti atmeta. Tuo būdu žmonės patys apsprendžia savo antgamtinę būtį.

Tikintiems stebuklas yra reikšmingas ne savo nuostabumu, išsiskiriančiu iš gamtinių reiškinių, bet tuo, kad apreiškiamas ar primenamas.

Antai, Fatimos paskutinio Marijos apsiereikšimo metu, prieš saulės stebuklą, buvo prašyta, kad žmonės „daugiau nežeidintų Viešpaties, nes Jis ir taip jau per daug įžeistas... Jeigu mano prašymas bus vykdomas, Rusija atsivers ir bus taika; jeigu ne, tai ji savo klaidas išplatins visame pasaulyje, prasidės karas

ir Bažnyčios persekiojimams... keletas tautų bus sunaikinta”.

Ar tai grasinimas? Ne. Stebuklo patvirtinti žodžiai tikrai įspėja lenktis nelaimės. Savo pačių labai žmonės turi tvarkytis tokiu būdu, kad piktas nyktų asmeninyje bei visuomeniniame gyvenime.

Divine Love, amerikiečių laikraštis, skirtas Fatimos apsiereikšimam priminti, rašo, kad „komunizmas nėra priežastis dabartinių rūpesčių, bet pasekmė; pasekmė didelio moralinio blogio — pagonizmo, materializmo, ateizmo ir sekuliarizmo, kurie yra pasidarę modernaus gyvenimo dalimi.”

„Jeigu šis kraštas būtų kada nors komunizmo pavergtas vidinės revoliucijos, karinio konflikto ar pasidavimo, tai būtų mūsų kaltė...”

„Mūsų likimą sprendžia ne tai, ką daro komunistai ir Dievo priešai, kad mus sunaikintų, bet ko mes nedarome, kad apsigintume; mes apsilaidžiame kovoje su piktybe, kuri mus supa iš visų pusių; mes atsisakome panaudoti dvasinį ginklą, kaip malda ir atgailą.”

Atgaila yra nemodernus mūsų laikam žodis. Žmogus, kuris savo iškilusią techniką joja gamta, lyg ugniniu žirgu, prieš ką jis turėtų lenktis ar atgailauti? Išdidumas ir puikybės nepripažįsta aukštesnės galybės, nei atgailos, nei maldos, kol netrenkia dangaus žaibas ar nelaimė. Fatimos laukų purve saulės stebuklo buvo pertrenktas kovingas ateistas, kuris šaukė: „Viešpatie, pasigailėk!”

Geriau melstis laisva valia, negu prievarta — stebuklinga arba grėsminga, sakysime, komunizmo vergijoje, sunkioje ligoje ar didelėje nelaimėje.

Šiomet suėjo 70 metų, kai 1909 gegužės 5 buvo formaliai suorganizuota Amerikos Lietuvių Kunigų Sąjunga. Tiesa, ir prieš tai šio krašto lietuviai kunigai dažnai susitikdavo aptarti įvairių svarbių bendrų reikalų. Jau 1895 pradžioje jie susitiko pas kun. Aleksandrą Burbą Plymouth, Pa., pasitarti apie steigimą lietuviškų mokyklų Amerikoje. Vėliau, 1903 lapkričio 24, kunigai susirinko Pittsburghe, Pa., pasikalbėti apie steigimą Amerikoj lietuvaičių vienuolyno. Pasitarimų pasekmės didelės. Kun. Antano Staniukyno ypatingu pasišventimu 1907 buvo įsteigtas Šv. Kazimiero seselių vienuolynas Mt. Carmel, Pa. Taip pat lietuvių kunigų iniciatyva ir nenuilstančiomis pastangomis buvo perorganizuota ALRK Federacija ir Susivienijimas LRK Amerikoje.

Nežiūrint to, kad lietuviai kunigai dažnai susirinkdavo ir aptardavo bendrus svarbius reikalus, pribrendo reikalus visus šio krašto lietuvius kunigus sujungti į vieną vienetą. Susiorganizuoti pirmiausia reikėjo grynai dėl lietuvių religinių reikalų. Kai kūrėsi pirmosios lietuvių parapijos Amerikoje, lietuvių kalba buvo pilna barbarizmo. Ją reikėjo valyti nuo svetimybių. Visuomeniniai bei kultūriniai reikalai taip pat vertė kunigus jungtis ir imtis vadovaujančios iniciatyvos lietuvių katalikų visuomeninėje veikloje. Juo labiau, kad laisvamaniai savo prakalbo-

JAV LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖ 70-TIES METŲ PERSPEKTYVOJE

KUN. VYTAUTAS PIKTURNA

mis ir spauda klaidino katalikus ir stengėsi patraukti į savo eiles.

Vienas pirmųjų uoliausių lietuvių kunigų organizatorių buvo kun. A. Staniukynas. Jis parengė ir išspausdino įstatų projektą ir 1909 kovo 29 išsiuntinėjo visiem Amerikos lietuviams kunigam. Įstatuose jis siūlė šiuos Kunigų Sąjungos tikslus: katalikiška spauda, mokyklos, misijos, blaivybė, rūpinimasis imigrantais.

Kun. A. Staniukyno sumanymas rado didelį pritarimą. Pirmasis visuotinis lietuvių kunigų susirinkimas įvyko 1909 gegužės 5 Astor House viešbuty New Yorke. Naujai įkurta lietuvių kunigų organizacija buvo pavadinta Amerikos Lietuvių R.K. Kunigų Sąjunga. Buvo priimta Sąjungos konstitucija, nutarta leisti katalikišką laikraštį ir remti Šv. Kazimiero seserų kongregaciją. Išeivių tarpe sutarta platinėti blaivybės idėją.

Suvažiavime į Kunigų Sąjungą įstojo 50 narių. Pirmininku išrinktas kun. A. Staniukynas.

Kunigų Sąjungos reorganizacija

1920 liepos 28-29 Pittsburghe įvyko Kunigų Sąjungos reorgani-

zacinis susirinkimas, kuris priėmė kun. Pranciškaus Bučio ir kun. Antano Maliausko parengtus įstatus ir pasivadino Amerikos Lietuvių R.K. Kunigų Vienybe. Tada buvo 95 nariai.

Tarp 1923 ir 1929 Kunigų Vienybės veikla buvo kiek susilpnėjusi, suskilusi į rytines ir vakarines provincijas. Vėl teko persiorganizuoti. Taip 1929 įvyko antrasis reorganizacinis seimas, vėl subūręs daugumą Amerikos lietuvių kunigų į vieną organizaciją. 1966 buvo apie 400 narių.

Šiuo metu metinį nario mokestį sumoka apie 180 kunigų. Gaila, kad ne visi lietuviai kunigai yra šios svarbios organizacijos nariai.

Kaip jau minėta, pirmuoju tos organizacijos pirmininku buvo kun. A. Staniukynas. 1913 jį pakeitė kun. T. Žilinskas, kuris pirmininkavo iki 1917. Vėlesni pirmininkai buvo šie kunigai: Jonas Jakaitis, Antanas Milukas, Jonas Kasakaitis, Mykolas Krušas, Jonas Ambotas, Konstantinas Vasys, Juozas Karalius, Kazimieras Urbanavičius, Norbertas Pakalnis, Pranciškus Juras, Jonas Balkūnas, Petras Katauskas, Juozas Čepukaitis, Edvardas Abromaitis, Jonas Jutkevičius-Jutt ir vėl prel. Jonas Balkūnas. Nuo 1976 spalio pir-

mininku yra kun. Zenonas Smilga, Ph.D.

Kunigų Vienybės vaidmuo

Kunigų Vienybė visą laiką turėjo vadovaujančios įtakos. Ji atgaivino Katalikų Federaciją, kurios iniciatyva buvo įsteigti Lietuvos vyčiai, Lietuvių Katalikų Moterų Sąjunga, Lietuvos Darbininkų Sąjunga. Veikla daugely sričių rėmėsi kunigų iniciatyva, tad daug kur sunku griežtai praveisti ribą tarp Katalikų Federacijos ir Kunigų Vienybės veiklos. Kunigas Emilijonas Paukštys Kunigų Vienybę yra pavadinęs Amerikos lietuvių kolektyviu vyskupų. Kunigų Vienybės santykius su Amerikos lietuvių katalikų organizacijomis yra taip apibūdinęs: „Kunigų Vienybė — tai šaknys, Katalikų Federacija — tai liemu, o visos kitos draugijos — lapai”.

Kunigų Vienybė ne tik vadovavo katalikiškom organizacijoms, bet ir pati organizavo katalikišką spaudą, lietuviškas mokyklas, labdarą, rūpinosi Lietuvos reikalais ir lietuviybės išlaikymu.

Spauda

Kai K.V. organizavosi, katalikų reikalams tarnavo tik viena Žvaigždė. Todėl jau steigiamajame Kunigų Sąjungos susirinkime 1909 svarbiausias nutarimas buvo leisti katalikišką laikraštį Draugą. Laikraštį redaguoti pavesta kun. Antanui Kaupui. Pirmasis Draugo numeris išėjo tais pačiais metais liepos 12 Wilkes-Barre, Pa. Kiekvienas kunigas pradžia davė po 250. Nuo Kunigų Sąjungos įsteigimo iki 1910 sausio laikraščio reikalams kunigai mokėjo po 100 dol., o iki 1912 — po 50 dol. kasmet. Anais laikais tai buvo dideli pinigai.

Be Draugo, Kunigų Vienybė leido biuletenius, metraščius, žinytus, Forum. Tiesos Kely, kuris buvo leidžiamas Kaune, turėjo savo atskirą skyrį. Kunigų Vienybės dėka buvo įsteigti Darbininkas ir Lietuvių Žinios. 1930 K.V. New Yorko-New Jersey provincija pradėjo leisti savaitinį laikraštį Ameriką. 1951 visi tie trys laikraščiai buvo sujungti į vieną — Darbininkas, kurį nuo to laiko iki šiol leidžia tėvai pranciškonai Brooklyne.

(Bus daugiau)

Lietuvių Laisvės Lygos ir dr. P. Vileišio iniciatyva ši didžiulė iškaba Waterbury, Conn., prie East Main ir Taylor gatvių iškabėjo 110 dienų. Prieš iškabą nuleidžiant, ją stebi George Bush, respublikonų prezidentinės kandidatas, Danutė Venclauskaitė, L.M.K.F., Waterburio klubo pirm., Malcolm Baldrige, Pramonininkų sąjungos pirm., dr. P. Vileišis. Nuotrauka daryta spalio 5. Nuotr. F. Vairo

NELLO VIAN

ŠV. ANTANAS PADUVIETIS

— IŠVERTĖ ANTANAS VAIČIULAITIS —

17

Tai šen, tai ten anų rudų drabužių tarpe suboduodavo domininkono apdaras, ar kunigo sutana, net ir iškilnus kardinolo rūbas. Buvo tai Raineri Cappoccio, Viterbo vyskupas, kurį iš Romos buvo atsiuntęs popiežius Grigalius IX, Pranciškaus bičiulis.

Antanas įsikūrė vienoje iš tų šiaudinių pastogių. Vietoj lovos buvo tik plika žemė, ant kurios buvo pakreipę glėbį šiaudų. Po galva pasidėti tebuvo akmuo ar medžio stuborvis. Diena praeidavo dvasinėse lavybose, begiedant ar bekalbant maldas. Dekodami Dievui, broliai pasakojo apie savo pamokslus aikštėse Europoje ir tarp netikėlių, apie palaimintuosius Maroko kankinius, žuvusius pernai metais. Jie šnekęs apie garsių ir mokyty vyrų stojimą į šį atgailos ir neturto ording, apie Pranciškaus ir jo žymiausių mokinių, kaip Egidijaus ir Leono, darbus bei žodžius. Tokia marga minia privilegio smalsuolių: aplink stovyklą maišėsi baronų,

grafų, bajorų ir riterių. Jie grįždavo namuoliai susitrinti dvasioje ir pilni pasigėrėjimo. Nuo pat pirmutinės dienos iš Perudžijos, Spoleto, Spello, Foligno), iš visų aplinkinių kaimų traukė virtinės žmonių. Jų gyvuliai ar vežėčios buvo apkrauti vynu, duona, sūriu ir nemaža kitokios Dievo dovanos. Gražios artimo meilės vedini, jie gabeno ir skalbinių, stiklų, indų deramai aprūpinti stalams, kurių dvidešimt trys buvo pastatyti lauke trejetui tūkstančių susirinkusių brolių. Apylinkės gyventojai stengėsi prigabenti, ko tik reikėjo, džiaugdamiesi, kad grįžo Pranciškų ir kad tiek pamaldžių vyrų suplaukė į jų kraštą. Dosni Asyžiaus bendruomenė paruošė namą broliams apsigyventi. Tačiau jų buvo per daug, o antra vertus, lengvi jų kaimiškų namelių stogai buvo jiems mielesni už akmeninius mūrus.

Vakare broliai susispiestas aplink kelmų ir šakų laužą, nes Umbrijoje gegužės naktys esti

vėsios. Čia draugėn susimesdavo ir paprasti pasauliečiai ir kunigai, kurie, prieš stodami į vienuolyną, buvo dekretalijų ir teologijos daktariai, arba patys jauniausi naujokai su vyriausiais broliais: Bernardu, Egidijum, Leonu, Silvestru, tais pirmaisiais ordino riteriais. Kiekvienas jų turėjo ką nors papasakoti, ypač apie Pranciškaus darbus ir žodžius, kuriems buvo lemta plisti iš vieno pranciškonų centro į kitą ir iš kurių vėliau atsirado tas gražus rinkinys — „Trijų bičiulių legenda“, „Šv. Pranciškaus žiedai“ ir „Tobulybės veidrodys“. Kurį ten vakarą vienas iš seniausių mokinių papasakojo, kaip į Pranciškų vienuolyną įstojo didis daktaras, nūn buvęs Milane. Jis gyveno mieste, į kurį, basi ir nusiskutę galvas, atėjo du mažesnieji broliai. Žymusis daktaras išklausinėjo apie jų gyvenimą. Jie parodė jam regulą, išrašytą pergamente. Pagal paprotį, jie niekados nesiskirdavo su ta regula. Daktarui atrodė, kad ši regula yra aiškiai Šv. Dvasios įkvėpta. Buvo tai maldingas, išmokslingas ir šviesus vyras. Jis tarė aniešius: „Broliai, noriu laikytis jūsiškio gyvenimo“. Jie atsakė: „Mūsų tėvas yra brolis Pranciškus. Jis priima kiekvieną, norintį pasekti šiuo gyvenimu. Tu betgi turi atsisakyti nuo pasaulio ir nukakti pas jį Asyžium, į namelį prie Angelų Karalienės bažnytelės“. Didysis daktaras leidos į kelionę išspustęs,

ant gražiai pabalnoto arklio. Kai pranešė jį atvykus, Pranciškų buvo savo kambarėlyje. Jis aną priėmė tame neturte ir tarė jam išklauses, kad tasai nori dėvėti mažesniųjų brolių abitą: „Mano broli, priimsim tave į savo tarpą, tik su sąlyga, jeigu sutiksi dirbti virtuvėje“. Iš pradžių daktaras stovėjo apglušęs, tartum nesuprasdamas tų žodžių. Pagaliau jis atsakė sutinkęs. Jį nusiuntė į Romą dirbti tenai brolių virtuvėje.

Antanas vis geriau perprato pranciškonų gyvenimą ir asyžiečių išmintį: „Negali paprastumui gimti naujas žmogus, jeigu pirma senasis nemiršta”.

Kapitulą atidarė ir mišias atgiedodjo vyskupas, žėrėjęs nuo aukso. Šalia jo matei Pranciškų, mažą, liesą, apsilvinkusį ilgą dalmatiką. Aiškiu, švelniu balsu jis atgiedodjo Sekminių evangeliją ir su didžiu nusizėminimu atlikinėdavo visa tai, kas buvo liturgijos nustatyta. Drebedamos iš džiaugsmo, minios sekė tiksliai jo mostus. Antanas, įsimaišęs tarp daugybės brolių, jį stebėjo susijaudinęs. Pranciškų buvo smulkus ir mažo ūgio. Jo veidas buvo išlyškęs, ilgas ir sumenkęs, apžėlęs juoda barzda, trumpa ir šiurkščia. Buvo tai varguolio veidas. Tačiau kažkas žmogų traukė prie jo, — kažkokia jėga, kuri apvaldydavo sielą. Vienok toji galybė nespindėjo iš jo akių, kurios buvo mažos ir paprastos.

Po mišių jisai prakalbėjo. Savo pamokslui jis pasirinko šiuos Švento Rašto žodžius: „Teesie giriamas Viešpats mano Dievas, kuris sutvirtino mano rankas kovai”. Jisai bylojo apie kovas, kurias broliai turi ištverti pasaulyje, kad jį laimėtų žodžiu, o ne kariuomenėmis. Vieninteliai jų ginklai buvo neturto, paprastumo ir kantrybės dorybė. Jis karštai kreipėsi į žmones, kurie buvo suplūdę iš apylinkių, girdamas kantrią jų ištikimybę ir uolumą. „Mano vaikeliai, — jis tarė jiems, — mes jums pažadėjome didžių dalykų, bet kur kas didesnių mums yra pažadėjęs Dievas. Laikykimės to, ką mes esame pažadėję, ir su patikėjimu laukime to, kas mums žadėta. Šios žemės džiaugsmas yra trumpas, bet būsimoji kančia yra amžina. Šios žemės kančios tėra menkniekis, o būsimoji gyvenimo džiaugsmas yra begalinis”. Ši tema ypač buvo jam miela. Jis mėgdavo apie tai byloti žmonėms, pradėdamas anų gadynių meilės dainele: „Manęs laukia tokia laimė, kad sielvartai man virsta džiaugsmu”. Jis pasaulinę šią žodžių prasmę sumaniai pritaikydavo dvasinei prasmėi. Jisai galvojo, kad liaudies dainelė paprasta žmonių kalba geriau pagauna vaizduotę, negu iškilmingos lotyniškos citatos.

Per aštuonias kapitulų dienas Pranciškų daug tarėsi su broliais, jiems duodamas pa-

tarimų. Jo žodžiai atnešė didelę rimtį brolio Antano sielai. Savo prigimtimi jisai buvo linkęs į griežtumą, bet Pranciškų jam nurodė ne tokį šiurkštų kelią, daug laisvesnį ir linksmesnį. Anomis dienomis Pranciškų patyrė, kad nemaža brolių nešiojo ašutinę ir juosėjo geležinį diržą. Tai juos tiek prikankindavo, kad jie virsdavo kone liūgoniais. Be to, visa tai juos traukė besimeldžiant. Šventos paklusnybės vardu jisai įsakė visiems, kurie buvo užsidėję tokią atgailą, liautis tai dariusi tuos daiktus išmesti laukan. Jie buvo surinkti į didelę krūvą, kurį tenai buvo palikta, kaip brolių dorybės ir Pranciškaus išminties liudijimas.

Prieš paskiriant provincijas, buvo perskaityti palaimintų Maroko kankinių darbai. Pranciškų klausėsi su didele pagarba. Pagaliau jis sukuždėjo, ašaroms suspindus akyse: „Nūn iš tikrųjų aš galiu tarti turįs penkis brolius”. Tasai dėl tikėjimo išlietas kraujas uždėjo antspaudą, kokis turėtų būti idealus mažesnis brolis. Per visą kapitulą perėjo pagarbos ir pasididžiavimo vilnis.

Paskutinę kapitulų dieną broliai buvo susirinkę ant žolės, girios pievaitėje. Pranciškų sėdėjo prie brolio Elijo kojų, — jį buvo jisai paskyręs ordino valdytoju.

(Bus daugiau)

L.K.M. AKADEMIJOS SUVAŽIAVIME

2

Antrą paskaitą — „Pabrėža Vilniaus universiteto žemaičių grupėje ir jo įnašas į žemaičių kultūrą“ — skaitė dr. V. Gidžiūnas, OFM. Paskaitininkas atskleidė, kad Jurgis Pabrėža studijavo Vilniaus universitete savo pamėgtus botanikos ir medicinos mokslus ir buvo vienas iš žemaičių sąjūdžio žadintojų. Jis pats rašė žemaičių tarmę ir troško, kad žemaičių tarmė taptų bendrine lietuvių kalba. Tapęs kunigu ir vėliau pranciškonu, vedė šventą gyvenimą, parašė dvasinio turinio knygų ir savo pamoksluose plačiai lietė žemaičių papročius. Paskaitininkas ilgiau sustojo prie vestuvinių papročių. Jis taip pat parašė 17 medicinos ir 18 botanikos srities veikalų.

Trečias kalbėtojas buvo prof. St. Yla. Jis kalbėjo apie tautinių idėjų sankirtį Vilniaus universitete. Pažymėjo, kad, kol universitetui vadovavo jėzuitai, jis buvo daugiau tarptautinis. Universitetą perėmus Edukacinei Komisijai, ir toliau liko dėstomoji lotynų kalba. Rusam užgrobus Lietuvą, lenkų įtaka universitete didėjo, kol rektorium tapęs J. Snedeckis 1811 lenkų kalbą padarė dėstomąja kalba.

Aktorius V. Žukauskas kalbėjo apie jėzuitų teatrą Vilniaus universitete. Jis priminė, kad jėzuitai Lietuvoje buvo įsteigę 29 teatrus. Stipriausias buvo Vilniui, įkurtas 1574. Teatrai turėjo būti auklėjamiesiems reikšmės. Spektaklių žiūrėdavo mokiniai ir tėvai. Tai buvo kartu ir mokyimo priemonė. Pirmasis kolegijos vaidinimas įvyko 1570. Tada buvo pastatytas pedagoginio turinio veikalas „Hercules“.

Lietuvių literatūros sekcija

Po pietų didžiojoje salėje įvyko lietuvių literatūros sekcijos posėdis, kuriam pirmininkavo prof. dr. B. Ciplijauskaitė.

Dr. St. Goštautas kalbėjo apie Roizijų, kuris Vilniui dar prieš jėzuitus buvo įkūręs mokyklą. Jis buvo romėnų ir kanonų tei-

Dr. Stasys Goštautas skaitydamas paskaitą „Roizijus, jėzuitai ir Vilniaus akademija“ Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavime, kur buvo paminėta Vilniaus universiteto 400 metų sukaktis. Nuotr. E. Šulaičio

sės daktaras ir karaliaus kancelerio patarėjas. Parašė tris veikalus, liečiančius senąją Lietuvos teisę ir jos praktiką, derindamas to meto Lietuvos teisę su tarptautiniais principais. Rašė ir istorinius veikalus.

Prof. dr. V. Skrupskelytė atskleidė Slovočinskio giesmyno literatūros stiliaus savybes. Šis pirmasis lietuviškas giesmynas buvo išspausdintas 1646; jame buvo 190 giesmių. Autorius tada turėjo 22 metus, dėl to vargu ar galėjo būti visų giesmių vertėju. Slovočinskio vertimas, pasak paskaitininkės, esąs laisvas ir daug vaizdingesnis už Brekūno vertimą. Jame — daugiau ritmingumo ir daugiau dėmesio kreipiama į rimą.

Dr. V. Kelertienė kalbėjo apie šių dienų literatūros studijas Vilniaus universitete. Lietuvių literatūrą studijuoti norinčių yra labai daug, o priimamas tik vie-

nas iš septynių. Charakterizuodama profesorius, paskaitininkė labai gerai įvertino jau mirusį lituanistą prof. Lebedį. Priminė, kad nuo 1975 visos disertacijos turi būti rašomos rusų kalba. Išimtis daroma tik lietuvių literatūros stilistiką nagrinėjantiems. Rusai ir iš kitų sovietinių respublikų atvykusiems studentams paraleliai dėstoma rusiškai.

Gamtos ir matematikos sekcija

Tuo pat metu kitoj mažesnėje auditorijoje vyko gamtos mokslų ir matematikos sekcijos paskaitos, kuriom pirmininkavo prof. dr. A. Liulevičius.

Dr. A. Girmius skaitė paskaitą apie Vilniaus universiteto rektorijų M. Počebutą kaip astronomą ir geodezininką, kuris palaikė ryšius su užsienio mokslinėmis įstaigomis ir siūlė keistis meteorologiniais stebėjimais. Jis buvo toks garsus, kad ir rusai nedrįso jo pašalinti, nors jiems atrodė jis įtartinas.

Prof. dr. A. Liulevičius kalbėjo apie matematiką Vilniaus universitete. Jis pastebėjo, kad Vilniaus universiteto

Dr. Violeta Kelertienė Liet. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavime Chicagoje daro pranešimą apie šių dienų literatūros studijas Vilniaus universitete. Suvažiavimas prasidėjo rugpjūčio 31 ir tęsėsi iki rugsėjo 3. Jis buvo skirtas Vilniaus universiteto 400 metų sukakčiai paminėti. Nuotr. E. Šulaičio

matematikai palaikė atamprius ryšius su Vakarų Europos matematikais. Rusų valdžia universitetą uždarė tuo metu, kai Vakaruose matematika pasiekė savo žydėjimą. (Bus daugiau)

T.V. Gidž.

SVARSTYBOS STUDIJŲ SAVAITĖ

Įspūdžiai iš IV lietuvių jaunimo kongreso (11)

VIDA ŠLAPELYTĖ

Liepos 21, šeštadienis

Po pusryčių dar kartą rinkomės į savuosius politinės srities būrelius. Mano būrelis buvo pasikvietęs St. Lozoraitį Jr. Pažadavome, kad jis mum paaiškintų apie diplomatinę veiklą ir duotų patarimų. Po šio pokalbio pradėjom formuoti savo nutarimus raštu ir po pietų jau buvom viską užbaigę.

3:30 val. popiet buvo kitas posėdis, kuriame dalyvavo visi atstovai. Pradžioje PLJS pirmininkė Gabija Juozapavičiūtė pranešė apie paskutinių ketverių metų veiklos sėkmes ir nusivylimus. Po to iš klausėm pranešimų iš švietimo, informacijos, politinės, bendradarbiavimo ir kultūros sričių. Apskaitą padarė ir išdininkas bei Ryšių centras. Visi kalbėjusieji pasisakė, ką buvo žadę įnešti, ką padarė ir kas nepasiekė.

Po vakarienių vėl grįžom į posėdžių salę. Šio jaunimo kongreso pirmininkas Andrius Šmitas perdavė mum žinias iš kongreso ruošos komiteto. Matėme, kiek daug darbo ir laiko paaukota ruošiant šį kongresą.

Vakara baigėm atsisveikindami. Šešupėj — gražioje bendrabučio kavinėje.

Liepos 22, sekmadienis

Po pusryčių susirinkom į posėdžių salę pradėti nagrinėti politinės srities siūlymų. Redagavimo komisija buvo surinkusi visų darbo būrelių nutarimų siūlymus ir per naktį dirbo, kad galėtų tobuliau suformuluoti ir pateikti mum balsavimui.

Susėdom pagal savo darbo būrelius ir klausėmės. Buvo daug klausimų, patarimų, pakeitimų, įvairiausių minčių. Prezidiumas palaikė tvarką, o atstovai vis gičiau ir įdomiau vystė mintis. Po pietų pertraukos vėl tęsėm posėdį iki 4 val.

4 val. popiet tema pasikeitė. Daug kas laukė šio momento. Dabar turėjo prasidėti naujos PLJ Sąjungos valdybos rinkimai ir sprendimai apie penktąjį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą.

Naujon valdybom kandidatavo keletas jaunuolių. Iš klausė kandidatų pasisakymų, ruošėmės balsuoti. Nauju pirmininku išrinktas Gintaras Aukštulis iš JAV. Jo valdymas įeina Saulius Čyvas, Emilija Sakadolskienė, Leonas Rimkus ir Milda Krupcikevičiūtė. Visi labai nuširdžiai palinkėjom jiems daug sėkmės ateinančiuose metuose.

Svarstant naujo jaunimo kongreso vietą, buvo sulaukta skirtingų

gų nuomonių ir siūlymų. Pagaliau nutarėm, kad penktasis PLJ kongresas vyks 1983 liepos mėnesį Šiaurės Amerikoje.

Po vakarienių iš klausėm mišių gražioje Altenbergo bažnyčioje. Po mišių vėl grįžome prie politinės srities nutarimų balsavimo. Gerokai pavargę, nuėjom miegoti.

Liepos 23, pirmadienis

9 val. ryto susirinkom visuomeninės srities paskaitai. Paskaitą skaitė Rasa Lukoševičiūtė iš Kanados. Jos tema „Bendruomenės elementai ir jų santykiavimas“. Prelegentė kalbėjo apie lietuviškų šeimų auklėjimą, profesionalų grupes lietuviškoj visuomenėj ir t.t.

Tuo po Rasos paskaitos iš klausėme kitos paskaitos. Dr. Algis Norvilas iš JAV kalbėjo tema „Dvikalbiškumas: praeikimas ar palaima?“. Buvo labai įdomu klausytis apie įvairias studijas, kuriose dalyvavo viena kalbiai ir dvikalbiai vaikai.

Po paskaitų galėjom klausiti klausimus. Vyko taip pat simpoziumas ir diskusijos. Simpoziume dalyvavo Rasa Lukoševičiūtė, dr. A. Norvilas, dr. Gerardas Bauras (Vokietija) ir Violeta Abariūtė (JAV). Dr. Bauras kalbėjo apie jaunimo draugavimo formas, šeimas, bendruomeninį gyvenimą ir alternatyvius gyvenimo būdus. V. Abariūtė kalbėjo apie vidurinės kartos problemas. Simpoziumui vadovavo Vincas Bartusevičius iš Vokietijos.

Po pietų pasiskirstėm į visuomeninės srities darbo būrelius, kurių buvo net 11. Mano pasirinktas būrelis vadinosi „Pamirštosios grupės“. Bendrai kalbėjom apie lietuvių pamištas grupes įvairiuose kraštuose ir taip pat apie profesionalų grupes išievoj.

Po vakarienių vėl sėdom prie darbo. Dirbome iki vėlumos.

Liepos 24, antradienis

Ryte užbaigėm savo darbus visuomeninės srities būreliuose, surašėm siūlymus. Juos įteikėm redagavimo komisijai.

Po pietų susirinkom užbaigti politinės srities posėdžio. Iki vakarienių visi nutarimai jau buvo surašyti. Po vakarienių galėjom pradėti visuomeninės srities posėdį. Po diskusijų ėjom prie balsavimo.

Ilgai dirbom: Atrodė, kad galo nebus. Bet diena baigėsi, ir buvo laikas pasitraukti poilsui.

(Bus daugiau)

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Pavergtoje Lietuvoje net liaudies meistrai-drožėjai nepaliekami ramybėje. Jie buriami į grupes, jiems ruošiami seminai, organizuojamos vasarinės darbo stovyklos, jų kūryba įjungta į sovietinės ideologijos propagandą. Taip, pavyzdžiui, sovietinių partizanų žuvimo vietose tų meistrų sukurti medžio skulptūrų ansambliai prie Panevėžio, prie Rokiškio ir kitur. Yra pagarsėję du anksčiau sukurti medžio skulptūrų ir stogastulpių ansambliai. Pirmasis yra Klaipėdos rajone, Endriejavo apylinkėje, vokiečių sudeginto su žmonėmis kaimo vietoje — Ablingos ansamblis. Antrasis yra „Čiurlionio kelias“ — stogastulpių ir skulptūrų grandinė prie Varėnos-Druskininkų kelio.

Praėjusią vasarą trisdešimt medžio drožėjų buvo sutelkti Juodkrantėje. Drožėjams talkino trys vietiniai kalviai, nukaldami stogastulpių viršūnės — visos saulės ir spindulius ir kitus metalinius papuošalus, išpuodingas vėtrunges, kelio rodykles. Meistrų uždavinys buvo skulptūromis išpuošti Juodkrantės Raganų kalną. Iš Aldonos Žemaitytės reportažo, paskelbto Literatūros ir Meno Nr. 36, patiriame, kad kūrybinės sąlygos buvusios labai blogos: meistrai gyveno mokykloje, miegojo po dešimtį klasėse ant grindų, kalviai neturėjo tinkamos geležies, rankiojo iš aplinkos visokias atliekas, kalne sunkias skulptūras turėjo statyti be jokios darbų lengvinančios technikos, ir trijų savaitių darbo laikas buvęs per trumpas. Nors meistrai ir turėjo neblogus vadovus — skulptorių Steponą Šarapovą ir architektą Algimantą Nasvytį, tačiau trūko nuoseklus Raganų kalno išplanavimo.

Bet ir tokiose sąlygose drožėjai sukūrė 29 skulptūras, vaizduojančias spalvingą pasakų pasaulį: čia ir Bangpūtys, Miškinis, Vandenis, Kastytis, Neringa ir Naglis, raganos, velniai, kipšiukai, slibinai ir kitos pasakų būrybės, turinčios savo charakterį, rodančios drožėjų polinkį į humorą ir žaismingumą. A. Žemaitytė pamini ir žymesniųjų meistrų pavardes ir jų kūrinių pavadinimus. Pirmąjį buvo Ipolitais Užkurnys. Greta eina Antanas Česnulis, Jonas Pau-lauskas, Stasys Karanauskas, Vincas Markaitis, Jonas Lukauskas, Jonas Ignatas, Pranas Du-zinskas, Pranas Kiškis, vienintelė skulptorė moteris Aleksandra Domarkienė, Alfonsas Skies-gilas, Jonas Tvardauskas, Vladas Stumbras, Albertas Žulkus, Vytautas Ulevičius, Algirdas Butkevičius, Alfonsas Šaulys, Bronius Draskinis, Arminas Žulkus, Zenonas Lazinskas, Anicetas ir Raimundas Puškoriai.

Kalviai: Julius Bukauskas, Bronius Kėdainis ir Petras Raudys. Rašoma, kad liaudies meistrai turėjo dovana Neringai dar nebaigta: tik kitių metų vasarą busiųjų galutinai sutvarkytas visas pasakiškas Raganų kalno ansamblis — pats turtingiausias Lietuvoje.

— Rugsėjo antrąją savaitę Vilniuje buvo suorganizuota lietuvių literatūros vertėjų ir leidėjų konferencija. Į ją atvyko ne tik „vyresnieji broliai“ iš Maskvos, bet ir lietuvių literatūros draugai iš Užkaukazės, iš Bulgarijos, Vengrijos, Latvijos, Estijos, Gudijos, Oficialiuose pranešimuose buvo nagrinėjamos vertimų į svetimas kalbas problemos (peržvelgti 1975-79 m. vertimai). Prof. Z. Zinkevičius skaitė gerai paruoštą paskaitą „Šiuolaikinės lietuvių kalbos ir kalbotyros problemos“. Konferencijos proga buvo keli literatūros vakarai. Konferencijos dalyviai lankėsi Rumšiškės, Elektrėnuose, Druskininkuose, Perlojoje, Marijampolėje.

— Sovietinių tautų draugystės vardą vis dažniau į pavergtą Lietuvą pasikviečiami rusai menininkai. Štai Vilniaus Lėlės teatras sezoną pradėjo rusų tautosakiniu muzikiniu veikaluku „Vyturėli, lėk pas mus“.

Jį Vilniuje pastatė du iš Uralo srities atvykę rusai režisieriai — Valerijus Volchovskis ir Viktoras Panfiorovas. Veikaliuko turinys atskleidžia dar stambeldinių laikų rusų liaudies apeigas ir papročius, pasitinkant grįžtantį pavasarį. Vaidino lietuviai aktorai. Rašoma, kad tekstą į lietuvių kalbą išvertė poetas Marcelijus Martinaitis.

— Atrodo, kad nuosirdesnė draugystė užsimezga tarp lietuvių rašytojų ir toliau esančių „brolisčių“ respublikų. Seni literatūriniai ryšiai tarp lietuvių ir Kaukazo tautų atsirado jau tuo metu, kai ten A. Vienuolis parašė Kaukazo legendas, kai Baku mieste gyveno ir kūrė V. Krėvė. Po antrojo pasaulinio karo Armėnijoje ir Gruzijoje svečiavosi P. Cvirka, A. Venclova, A. Vienuolis, J. Paukštelis, Alb. Žukauskas. Armėnijos sostinės universitete kalbotyrą studijavo lietuvaitė Rita Janauskaitė. Gal daugiausia ji ir yra išvertusi knygų iš armėnų kalbos į lietuvių kalbą. Keli armėnų rašytojai studijavo Vilniaus universitete, gerai išmoko lietuvių kalbą ir yra išsivertę nemaža A. Vienuolio, A. Venclovos, P. Cirkos, J. Baltušio, V. Dautarto, K. Sajos, E. Mieželaičio, M. Sluckio, V. Petkevičiaus kūrinių. Išleistas lietuvių apsakymų rinkinys „Saulė kopia aukštyn“, vaikų literatūros knyga „Ant Nemuno kranto“, o lietuviškų pasakų rinkinys išleistas net 30,000 tiražu. Lietuvių spaudoje minima daug armėnų rašytojų vardų, artimų lietuvių literatūros draugų.

— Gerai lietuvių kalbą yra išmokę ir bulgarų rašytojas Ivanas Trojanskis. Jis yra išvertęs į bulgarų kalbą J. Avyžiaus, Alf. Bieliausko, V. Zilinskaitės, A. Baltakio, V. Bubnio, A. Polio kūrinių, parašė monografiją apie dr. Joną Basanavičių.

— Dailininko Vytauto Kalinausko 50 metų amžiaus sukaktis paminėta spaudoje ir Vilniaus dailės rūmuose surengta apžvalginė paroda. Dailininkas pirmąsias pradėjo reikštis V. Žalakevičiaus sukaumuose kino filmuose. Paskiau dekoracijas ir kostiumus sukūrė V. Miliūno, Just. Marcinkevičiaus, J. Grušo ir B. Sruogos veikalais. Labai turtingos yra V. Kalinausko knygu iliustracijos: A. Gudaitis-Guzevičius, I. Simonaitis, V. Rimkevičius, A. Pocius, V. Mykolaitis-Putinas, Just. Marcinkevičius, S. Anglickis, A. Maldonis, ypač įdomios Goethės „Fausto“ iliustracijos. Gausiai reiškiasi ir tapyboje. Iš kitių išsiskiria Vilniaus tematika, po to eina filosofinės fantazijos ir improvizacijos (Adomas ir Ieva, Katiniai sieliai, Mano lempa, Kompozicijos su kauke).

— Kultūros Barų Nr. 6 paskelbtas aštuonių muziejinių pasikalbėjimas apie Lietuvos muziejus ir jų problemas. Sužinojome, kad Lietuvoje veikia 34 muziejai, turį dar 33 filialus. Jų 29 priklauso Kultūros ministerijai. Muziejuose dirba 1631 pareigūnas, tarp jų yra 570 mokslinių bendradarbių. Be nuolatinių rodinių, muziejai rengia ir trumpalaikes parodas (1978 m. jų surengta 675). Iš pasikalbėjimo patiriame, kad muziejai tarnauja ir komunistinei propagandai: Juose rengiamos kryptingos paskaitos, vykdomi susitikimai su buvusiais sovietiniais partizanais, su senaisiais revoliucionieriais, su „karo didvyriais“. Propagandai tarnaus ir statomi dideli muziejai: Vilniuje Lietuvos revoliucijos muziejus, Kaune — IX forto muziejus. Muziejais paverčiami namai, kur įvyko pirmasis slapto komunistų partijos susirinkimas, namas, kur gyveno čekos kūrėjas teroristas Feliksas Dzeržinskis. Ir į etnografinius muziejus kemsama bevertė propagandinė medžiaga apie komunistinius veikėjus, apie pogrindžio revoliucionierius, apie tariamą „klasių kovą“. Taip užteršiamos kultūrinės institucijos, iškraipoma istorija.

Pr. N.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

oficialiai praneša savo gausiems klientams, kad siuntimas

MUITU APMOKĖTŲ DOVANINIŲ SIUNTINIŲ

giminėms Lietuvoje ir SSSR tęsiamas ir toliau, kaip buvo per pastaruosius 50 metų.

KIEKVIENAS SIUNTINYS APDRAUSTAS. GAVĖJAI NIEKO NEMOKA.

Siunčiant DOVANAS — SIUNTINIUS savo giminėms, yra geriausias kelias suteikti jiems džiaugsmo. Siuntiniai priimami šioje įstaigoje ir skyriuose:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

CENTRINĖ ĮSTAIGA:

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

Tel.: 215 925-3455

Atidaryta kas dieną nuo 9 A.M. — 4:30 P.M.

Šeštadieniais: 10 A.M. — 1 P.M.

BALTIMORE, MD. 21224, 3206 Eastern Ave. (301) 342-2374
CHICAGO, ILL. 60632, 4059 Archer Ave. (312) 927-5980
CLEVELAND, OHIO 44109, 3491 West 25th Street (216) 741-8082
DETROIT, MICH. 48210, 6720 Michigan Ave. (313) 894-5350
HAMTRAMCK, MICH. 48212, 11415 Jos Campau Ave. (313) 365-6350
LOS ANGELES, CA. 90026, 2841 Sunset Blvd. (213) 413-0177
MINNEAPOLIS, MINN. 55418, 2422 Central Ave. N.E. (612) 788-2545
NEW BRITAIN, CONN. 06052, 97 Shuttle Meadow Ave. (203) 224-0829
NEW YORK, N.Y. 10003, 75 East 7th Street (212) 674-3930
CLEVELAND, OHIO 44134, 5432 State Road (216) 749-3033
PHILADELPHIA, PA. 19123, 1013 N. Marshall Street (215) 925-8878
ROCHESTER, N.Y. 14621, 681-683 Hudson Ave. (716) 544-2151
SAN FRANCISCO, CA. 94122, 1234 Ninth Ave. (415) 564-7981
SEATTLE, WASH. 98125, 11551 6th Place N.E. (206) 363-5556
SOUTH RIVER, N.J. 08882, 168 Whitehead Ave. (201) 257-2113
WORCESTER, MASS. 01605, 82 Harrison Ave. (617) 798-3347
WHEATRIDGE, COL. 80033, 4330 Quay Street (303) 422-4330
SYRACUSE, N.Y. 13204, 318 S. Wilbur Ave., (315) 476-6958
NEW YORK, N.Y. 10003, 101 First Ave. (212) 982-7864
CHICAGO, ILL. 60622, 2242 W. Chicago Ave. (312) 235-7788
TRENTON, N.J. 08610, 477 Jeremiah Ave. (609) 392-2455
HOLLYWOOD, FL. 33024, 1430 N. 65th Way (305) 962-0152

LB VEIKLA BALTIMORĖJ

Apylinkės valdybos posėdis

Baigiantis vasarai, LB Baltimore's apylinkės valdyba, nors ir ne visiem jos nariam sugrįžus iš atostogų, rugsėjo 13 buvo susirinkusi posėdžio aptarti artėjančio parengimų sezono ir kitų einamųjų reikalų. Šiuo metu valdybą sudaro: Vytautas Eringis — pirmininkas, K. Česonis, J. Gaila, B. Gailienė, J. Kazlauskas, I. Krasauskas, V. Sajauskienė, S. Surdokienė, A. Uleckas ir A. Veliuona. Iš tikrųjų valdyba tik liepos ir rugpjūčio mėnesius praleido be veiklos, nes gegužė ir birželis buvo judrūs darbai.

Telegramos

Gegužės pradžioj JAV LB visuomeninių reikalų taryba apylinkėse kreipėsi į narius, skatindama siųsti telegramas prezidentui ir jo patarėjui Z. Brzezinski, juos prašant dėti pastangas Petkui ir Gajauskui išlaisvinti. Baltimore'j LB valdyba, pasinaudodama lietuviška radijo valandėle, kreipėsi šiuo reikalu į klausytojus.

Du sekmadienius per radiją lietuviškai ir angliškai kalbėjo Jonas Kazlauskas ir Birutė Gailienė, o prie telefonų budėjo Angelė Jušienė, Irenijus Krasauskas, Valerija Sajauskienė, Stasė Surdokienė, priimdami pasižadėjimus sutinkančiųjų jų vardais ir lėšomis siųsti telegramas į Baltuosius Rūmus. Iš viso buvo gauta daugiau kaip 200 pasižadėjimų. Idomu, kad pirmasis pasižadėjimas buvo gautas iš vokiečio, gyvenančio tolokai nuo Baltimore's. Būta ir daugiau kitataučių: latvių ir net italų.

Visom telegramom buvo surašyti individualūs tekstai; tai pareikalavo nemažai laiko ir darbo iš Vytauto Eringio, LB valdyba nepaprastai dėkinga radijo valandėlės vedėjam K. Laskauskui ir A. Juškui už suteiktą laiką oro bangomis ir ankstesnės išeivijos atstovam Juškienei ir Markelonienei už talką telegramų akcijoj tarp ankstesnės išeivijos.

Birželio minėjimai

Baisių birželio įvykių minėjimų proga LB valdybos iniciatyva buvo aukojamos mišios Šv. Alfonso parapijos bažnyčioj už kenčiančią, pavergtą Lietuvą ir jos kankinius. Oro bangomis buvo perduota speciali programa lietuvių ir anglų kalbomis, paruošta ir įkalbėta Birutės Gailienės, taip pat panaudojant LB visuomeninių reikalų tarybos atsiųstą juostą. Šioj anglų kalba Rimos Mironienės įkalbėtoj magnetofono juostos buvo jautriai ir įtikinamai pavaizduota Lietuvos tragedija, jos kovotojų už laisvę asmeninės kančios, laisvojo pasaulio apatija pavergtosios Rytų Europos atžvilgiu.

Čia tekėtų priminti, kad jau eilė metų Rima Mironienė, talkindama JAV LB krašto valdybai Philadelphia'j, paruošia panašias programas Vasario 16-osios ir birželio įvykių minėjimų progomis. Jos nepaprastai turtingas anglų kalbos žodynas, patyrimas dirbant vienoj Philadelphia'jos televizijos stoty kaip "ghost writer" ir žinios apie lietuvių kalinius, gautos iš Simo Kudirkos, bedirbant su juo prie jo knygos, yra didelė parama krašto valdybai, ruošiant tokias programas, kuriomis pasinaudoja ne tik Baltimore's, bet ir kitų kolonijų radijo valandėlės.

Festivalis

Kiekvienais metais Baltimore'j lietuviai ruošia savo festivalį miesto centre. Ten įvairios lietuvių organizacijos pasirodo su tautodailės dirbiniais, na, ir maistu bei gėrimais. Tikslas — dvejopas: pademonstruoti lietuvių kultūrą ir suteikti lėšų savajai organizacijai. Kad nepirmą kartą lėšų telkimas ir nenukentėtų lietuvių kultūra, LB valdyba neužsiima valgių ir gėrimų pardavinėjimu, bet paruošia lietuviškosios spaudos ir informacijos stalą. Aišku, kai kitos organizacijos pasidaro gražaus peldo, siekiančio net iki tūkstantinių, LB turi pasitenkinti su kelias-

dešimt dolerių. Šiemet festivalis vyko birželio 9-10. Oras pasi-taikė puikus, ir festivalis tikrai buvo sėkmingas, sutraukęs tūkstančius amerikiečių ir susilaukęs spaudos ir televizijos įvertinimo. LB išplatino knygų ir surinko prenumeratų už tūkstantį dolerių; be to, suteikė informacijų apie Lietuvą ir lietuvių nesuskaitomam skaičiui kitataučių ir lietuvių kilmės amerikiečių, beieškančių savo šaknų.

Prie spaudos ir informacijos stalo dvi dienas dirbo Vytautas Eringis, Birutė Gailienė, Stasė Surdokienė, Irenijus Krasauskas ir jaunas Linas Surdokas. Palydėtinai, kad kiti LB valdybos nariai taip pat aktyviai dirbo festivaly. Kęstutis Česonis buvo festivalio rengimo komiteto pirmininkas, Valerija Sajauskienė plūšėjo prie Tautinio Knygyno stalo, Algis Veliuona vadovavo sporto klubo stalui, Juozas Gaila talkino ateitininkų sėdraugių skyriui, išdėstant kenčiančios Lietuvos Bažnyčios eksponatus.

Artimiausi parengimai

Rudenio parengimų sezoną LB pradės Vilniaus universiteto 400 metų minėjimu, kuris įvyks

CLEVELAND, OHIO

Ruošiamės Ohio lietuvių šventei

Clevelando LB apylinkės valdyba, susitarusi su LB Ohio apygardos valdyba, rengiasi grandiozinę Ohio lietuvių šventei, kurios centre dalyvauti pakvies-tas Chicago's Dainavos ansamblis su "Emilijos Platerytės" muzikinės dramos spektakliu. Spektaklis vyks lapkričio 18 Euclid gimnazijos auditorijoje, kuri talpina 1100 žiūrovų.

Dainavos ansamblis, įdėjęs nepaprastai daug pastangų į to spektaklio pastatymą, vos po trijų pasirodymų būtų taip ir atsidūręs "lentynoj". Todėl nenuostabu, kad tiek pats režisierius, tiek visi ansamblio dalyviai su dideliu džiaugsmu clevelandiečių kvietimą priėmė ir pasilė savo spektaklį kaip auką, be honoraro. Dviejų autobusų kelionės išlaidos bus apmokėtos rengėjų. Pačios šventės samata siekia pasakiškai didelę sumą, nes į išlaidas reikia įskaityti organizacines išlaidas, skelbimus, honorarus profesionaliam orkestrui, dirigentui, didelės salės nuomą ir t.t. Tuo reikalu apylinkės pirm. Jurgis Malskis rugsėjo 25 sukvietė informaciniam posėdžiui Clevelando radijo ir spaudos atstovus. Dalyviai ne tik buvo nustebinti puikiu posėdžio paruošimu, reikalo pristatymu, bet ir tuo, kad tai bene vienas iš rečiausių atvejų, kad organizatoriai radijui ir spaudai parodė tikrą pagarbą. Kiekvienam posėdžio dalyviui buvo įteikta po tvarkingą bylą su išsamia šventės projekto informacija, spektaklio programa ir pačios

Rugsėjo AIDAI

Straipsniai: Kun. K. Garucko laiškas vysk. J. Labukui; Ant. Gailiūsis — Žvilgsnis į JAV Lietuvių Bendruomenę ir jos ateitį; dr. Jonas Grinius — Liaudies filosofai lietuvių rašytojų žvilgsniu; Romas Viesulas — Telesforas Valius (Fragmentai in memoriam).

Iš grožinės literatūros: Alf. Gričius — Eilėraščiai; Ant. Tuly — Inteligentų stasas.

Apžvalgoje: Izidorius Vasyliūnas — Kompozitorius Julius Gaidelis; Jurgis Gimbutas — Nepaprastas eilinis Lituanistikos instituto suvažiavimas; Mikas Šileikis — Mirė dailininkas Adomas Varnas; O.J.G. — Amerikiečiai įvertino Vardžio knygą.

Recenzijos: Jonas Duoba — Raktas, bet tik pažangiesiems (Antanas Rubšys: Raktas į Naująjį Testamentą); V. Kulbokas — Rudenys ir pavasariai (Albinas Baranauskas).

spalio 14, sekmadienį, 2 val. popiet Lietuvos Namuose. Kalbėtoju pakviestas dr. Vincas Maciūnas iš Philadelphia'jos. Bus rodomos skaidrės. Numatyta trumpa meninė programa.

Lapkričio 17 į Baltimore, LB valdybos pakviestas, iš Chicago atvyksta Antrasis Kaimas. Šis kolektyvas Baltimore'j pasirodys pirmą kartą. Jo programa visiškai nauja. Antrojo Kaimo atvykimas pareikalavo daug išlaidų, bet rengėjai tikisi žiūrovų iš Philadelphia'jos ir ypač iš Washingtono. Washingtono ir apylinkių lietuviai, norį įsigyti bilietus į šį spektaklį ar užsakyti stalus, gali kreiptis į Genę Vasaitienę, kuri mielai sutiko LB Baltimore's apylinkės valdybai talkinti.

Lituanistinė mokykla

Baltimore'j nebėra lituanistinės mokyklos, ir iki šiol dėtos pastangos ją atgaivinti vaisių nedavė. Vis dėlto baltimoriečiai, norį savo vaikus mokyti lietuviškai, turi išeitį: jie gali juos vežti į Washingtono lituanistinę mokyklą, kuri veikia Marylande, tik pusvalandžio atstume nuo Baltimore's.

Juozas Gaila

dramos smulkiu turiniu. Dar buvo pridėtas lapas užrašam. "Atleiskit, kad nepridėjau pieštukų", su šypsena teisinosi energingas ir malonus pirmininkas. Posėdžio nuotaiką pagyvino netikėtos jaukios vaitės.

Atsižvelgiant į projekto dydį ir su juo susietas išlaidas, bus steigiamas pagalbinis visuomenės komitetas lėšų rinkimui rūpintis. Taip pat projektuojama ieškoti šventės mecenatų, rėmėjų, garbės rėmėjų ir t.t.

Netenka abejoti, kad tiek Clevelando, tiek kaimyninių kolonijų lietuviai tuo spektakliu ir ta švente susidomės. Tikimasi moralinės ir materialinės paramos iš Detroito, Pittsburgho, Daytono ir kitų apylinkių, į kurias kreiptis pasisiūlė dr. Antanas Butkus apygardos valdybos pirmininkas. Rengėjai užtikrino spaudos ir radijo atstovus, kad tolimesnė informacija bus pastoviai teikiama.

Visas posėdis buvo spaudos konferencijos dvasioj. To pasigendama sekant kitus stambesnius mūsų visuomenės įvykius, kai korespondentai ir žurnalistai yra paliekami savo pačių gerai valiai. Būtina imti pavyzdį iš mūsų gyvenamojo krašto, kuriam spaudos konferencijos yra kasdienis reiškinys. Patekus į kokį nors politinio asmens spaudos atstovų sąrašą, tenka stebėtis gaunama informacijos kiekiu ir prašymu tą informaciją galimai plačiau panaudoti. Atrodo, kad Clevelando LB apylinkės vadovybė radijo ir spaudos atstovų reikšmę įvertina. Bendrai sujungus visų pastangas, šventės pasisekimu negalima abejoti.

Aurelija Balašaitienė

Šis Aidų numeris iliustruotas Telesforo Valiaus grafikos kūrinių nuotraukomis. Viršelių 1 psl. — Motina (antroji versija). Viršelių 4 psl. — Tremtiniai. Taip pat JAV LB, Lituanistikos instituto suvažiavimo New York'e nuotraukos.

Regaguoja dr. Juozas Gimius, 27 Juliette St., Boston, MA 02122; literatūros, apžvalgų ir techninių redaktorių — dr. Leonardas Andriekus, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207; leidžia Tėvai Pranciškonai: administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207; spausdina Pranciškonų spaustuve, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Lietuviai pranciškonal leidžia šiuos laikraščius bei žurnalus: Darbininką — savaitraštį, Aidus — kultūros žurnalą, kurio per metus išleina 10 numerių, Šv. Pranciškaus Varpelį, religinio turinio žurnalą, kurio per metus išleina 10 numerių.

Tautos šventės proga Clevelande buvo suruoštas minėjimas, kurį rengė LB apylinkė. Iš k. prof. dr. V. Bieliauskas, skaitęs paskaitą, muzikas J. Govėdas, solistė G. Čapkauskienė, apylinkės pirmininkas J. Malskis. Nuotr. V. Bacevičiaus

HARTFORD, CONN.

Jaunimo kongreso atstovų pranešimai

Švč. Trejybės salėj po lietuviškų mišių rugsėjo 16 vyko neilgi pranešimai, kuriuos padarė IV pasaulio lietuvių jaunimo kongrese dalyvavusieji LB nariai.

Pauliaus Bernoto, pilnateisio LB Connecticut apygardos jaunimo atstovo, pranešimas buvo nuoširdus, sklandus ir optimistiškas. Dar savo patirtais išpučiais įdomiai su klausytojais pasidalino Linas ir jo sesutė Sigita Banevičiai.

Ramutė Kemėžaitė iš Waterbury, Connecticut apygardos jaunimo pirmininkė, kaip kongreso atstovė, apie ketvirtąjį PLJ kongresą papasakojo plačiau. Įdomus buvo jaunimo apsilankymas pas popiežių Joną Paulių II-ąjį, Lietuvos vėliavos iškilimas, tautos himno sugiedojimas ir t.t. Be to, R. Kemėžaitė įteikė A. Dragūnevičiui, lietuviškos radijo programos vedėjui, 11 kasetių su pačios įrašytomis magnetinėmis juostomis.

Pirmąją dalį apie jaunimo kongresą girdėjom tą pačią dieną radijo bangomis; tai buvo kongreso atidarymas, sveikinimai, dr. Rimo Petrausko kalba, "Jaunimo padėtis pasaulyje" ir daugiau. Dar buvo perduota Toronto Volungij kvarteto koncertinė dalis, kur dainininkės gražiai interpretavo Lietuvos muzikinę sielą — kalbą, su nuosirdžiu pajautimu, gyvai ir lyriškai. Kitą kongreso eigą išgirsime radijo programoje vėliau.

LB Hartfordo apylinkės valdyba paskutiniame posėdyje, pagal A. Dziko pasiūlymą, paskyrė iš kasos savo atstovam, dalyvavusiam kongrese, dovanas, kaip įvertinimo ženklą: 100 dol. pilnateisiui atstovui P. Bernotui, po 25 dol. kitiem atstovam (be balsavimo teisių) — Linui Banevičiui, Sigitai Banevičiūtei, Vidai Zdanytei ir P. Aleksandravičiui.

Metinis rudens vakaras

Spalio 13 LB rengia įdomų vakarą — koncertą, tokį, kokio dar neturėjom savo apylinkėj. Atvyks iš New Yorko mums dar negirdėtas estradinės muzikos vienetas "Jinai ir trys gintarai". Dainininkus palydės akordeonu Vytautas Daugirdas, muzikos vadovas.

Vienete dainuoja Danutė

PAREIŠKIMAS

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos sesijoje Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas V. Kamantas pranešė, kad Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto v-bos posėdyje, įvykusiame rugsėjo mėn. 29-tą dieną, VLIK'o pirmininkas dr. K. Bobelis įžeidė PLB ir JAV LB ryšininą prie VLIK'o A. Gurecką ir vienašališkai pareikalavo pasišalinti iš VLIK'o valdybos posėdžio. Šiuomi pareiškiame visuomenės žiniai, kad LFB sąjūdis, kaip viena iš VLIK'a sudarančių grupių, nepritaria šitokiam VLIK'o pirmininko pasielgimui ir nuo jo atsirišo.

Lietuvių Fronto Bičiulių Tarybos Prezidiumas

Striugaitė, Juozas Nakas ir Zenonas Jursys. Be to, programoj dalyvaus New Yorko televizijoje ir estradoj debutavęs pantomimistas Paulius Rajeckas. Repertuoras — įvairus ir sudėtingas.

Šokių metu dainuos tas pats vokalinis vienetas, grojant orkestrui. Bus ir rožių šokis.

Veiks jaunų šeiminkų geras bufetas su atgaiva. Bus ir laimėjimų, kurių pelnas skiriamas Berželio šokių grupei, vyksiančiai į tautinių šokių šventę.

Koncertas vyks ukrainiečių tautiniuose namuose, 961 Wethersfield Ave., Hartforde. Pradžia — 7:30 v.v.

Įėjimas — 7 dol. suaugusiems, studentam — 3 dol.

Nepraleiskim geros progos pasidžiaugti puikia programa. Visi maloniai kviečiami.

LB apylinkės valdyba

LOS ANGELES, CALIF.

Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai vėjus labai gerai pasisekė. Šią vasarą surinkta tam tikslui 8009 dol. Tai pralenkia visų kitų laisvojo pasaulio lietuvių parapijų surinktas aukas, o taip pat viršija ir šios parapijos ankstesniais metais pasiektus rekordus.

Parapijos metinis bazaras šiemet pakeičiamas vakariene su programa, šokiais ir laimėjimų traukimu. Tai metinė proga padėti savo parapijai. Laimėjimams skiriamos aštuonios vertingos dovanos, maždaug 1200 dol. vertės. Meninė programoj dalyvauja solistai Florence Korsak ir John Kombardi, Vakarienių balius įvyks spalio 20, šeštadienį, 7:30 val. vak. Šv. Kazimiero parapijos salėj.

Kun. prof. dr. P. Rabikauskas, SJ, Romos Gregorijaus universitetė istorijos fakulteto dekanas, buvo atvykęs į Los Angeles. Svečias rugsėjo 16 lietuviams atlaikė pamaldas, pasakė turiningą pamokslą. Tą pačią dieną parapijos salėj jis skaitė paskaitą apie Vilniaus universitetą. Svečias buvo sustojęs pas savo giminaitį Antaną Polikaitį ir jo šeimą.

Lietuvių radijo valandos balius įvyks spalio 27, šeštadienį, 7:30 val. vak. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj. Bus puiki vakarienė, geras orkestras, meninė programa ir laimėjimų traukimas.

Aleksandras Baltutis, iki šiol gyvenęs Australijoje, atvyksta gyventi į Los Angeles ir spalio 13 veda Los Angeles lietuvių Danutę Žygaite. — L.Ž.K.

— Vasario 16 gimnazija Vokietijoje šiuos mokslo metus pradėjo su 62 mokiniais. Iš užjūrio yra 18 mokinių: iš JAV 10, iš kurių 1 mokosi jau antrus metus, iš Brazilijos 4, iš Kanados 3, iš Venecuėlos 1. Iš Vakarų Vokietijos naujai į gimnaziją įstojo 11.

— Pertho (Australijoje) lietuviai įsigijo savo namus ir pirmą kartą juose susibūrė rugsėjo 9, minėdami Tautos šventę. Iš startos 47,500 dol. sumos beliko sumokėti 8000 dol. Lietuvių namais ypatingai domisi jaunimas. Suorganizuotas sporto klubas, veikia tautinių šokių grupė "Šatrija".

— Vatikano radijo programų biuleteny, kur sužymimos visų transliacijų bangos ir laikas, centriniuose puslapiuose atspausdintas Aušros Vartų Marijos paveikslas ir popiežiaus Jono Pauliaus II su lietuvių jaunimu susitikimo nuotrauka.

— Kongresmanas Edwardo Derwinskio rezoliuciją prieš Maskvos suvaržymus pašto tarnyboj Atstovų rūmai rugsėjo 25 priėmė vieningai. Pasmerkiam Sovietų Sąjunga už pasitaikantį sistematinį sąlaikymą laiškų ir kitų siuntų. JAV raginamos imtis prieš tai atitinkamų priemonių.

— Amerikos Lietuvių Kongreso garbės komitetas sutiko įeiti septyni gubernatoriai, 21 senatorius, 95 kongresmanai ir daugelis kitų JAV pareigūnų, parodydami prielankumą lietuviams.

— Chicagoj pradėjo veikti nauja "Etnic Voice" radijo stotis, kurioj radijo bangų programą gavo ir lietuviai. WCEV radijas transliuos įvairių kalbų programas AM 1450 bangomis. Lietuvių programai vadovauja Anatolijus Šlutas, anksčiau vadovavęs Lietuvių televizijos programom. Lietuvių programa pradėta spalio 7, sekmadienį nuo 8:05 iki 10 val. vak. Didžiausio programos dalis susidės iš telefoninių pasikalbėjimų su klausytojais.

— Ateities žurnalo vakaras įvyks spalio 13 Chicagoj, Jaunimo Centre.

— IX Amerikos Lietuvių kongresas įvyks spalio 13-14 Hollenden House, Cleveland, Ohio. Kongresą rengia Amerikos Lietuvių Taryba.

— Smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės ir pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas rengiamas Chicagoj, Jaunimo Centre, spalio 14, sekmadienį, 3 val. popiet.

— Tėvynės Garsų radijo programos 30 metų sukakties minėjimo vakaras įvyks spalio 20 Clevelando Lietuvių namuose.

— Dail. Alfonsas Dargis, gyv. Rochesterį, N.Y., ruošiasi savo kūrinių parodai Toronte spalio 21.

— Lietuvai išlaisvinti komitetas Argentinoj trumpai vadinamas Likar. Komiteto tikslas — politinė veikla, siekiant Lietuvos laisvės. Į šį komitetą įeina: Leonardas Sruoga, inž. Alg. Rastauskas, Antanas Jasutis ir Artūras Mičiūdas.

— Lietuvių Kunigų Vienybės seimas, minint organizacijos 70 metų sukaktį, įvyks lapkričio 7-8 Immaculate Retreat House patalpose. Route 32, Willimantic, Conn.

— LB Brighton Parko apylinkės, Chicago, Ill., tradicinis rudens vakaras įvyks spalio 13, šį šeštadienį, 7:30 val. vak. Aizinių (buv. Pakšto) salėje. Nuotaikingą programą atliks jaunimo ansamblis iš Lemonto, vadovaujamas muz. Rasos Šoliūnaitės. Gros B. Pakšto orkestras.

— Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vienuolynui reikalingas virėjas arba virėja. Informacijom rašyti arba skambinti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Tel. 207 967-2011.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Dabrega, Brockton, Mass., K. Gudukas, Centerville, Mass., I. Anderlonis, Philadelphia, Pa. Užsakę kitiem: N. Dėdinienė, Pittsford, N.Y. — V.M. Dėdinas, Bronx, N.Y. Sveiknam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. At-naujinant — visiem 13 dol. met-am.

LAIŠKAI REDAKCIJAI

VAI PŪTĖ, PŪTĖ ŠIAURUS VĖJELIS

Meksikiečių priežodis skelbia, kad tik negyvieji triukšmo nekelia, bet mūsų liaudis sakydavo, kad yra gyvų, kurie kelia audras vandens šaukšte. Laišku Darbininko redakcijai žurnalistas V. Rastenis stebisi "Naujai tai teisybė?", kad Vliko naujoji valdyba "pasiuntė visom 35 valstybėm, pasirašiusiom Helsinkio susitarimus, prašant jų paramos ir intervencijos dėl Pabaltijo valstybių okupavimo". Rastenis čia įtaria "180 laipsnių" nukrypimą nuo buvusių valdybų linijų. Jam atrodo, lyg čia būtų bandymas užmegzti "tiesioginį korespondavimą su Sovietų Sąjungos ir kitomis Europos komunistinėmis valstybėmis."

"Kas čia baisaus?" — pasiklausus eilinis lietuvis, ne žurnalistas. Vlikas, kaip žinoma, yra pasidaręs JAV piliečių lietuvių užgožta ir jų valdoma organizacija. Šie lietuviai, priimdami JAV pilietybę, padarė Dievo ir savo asmens garbės žodžio iškilmingą priesaiką nutraukti visus politinius saitus su nepriklausomos Lietuvos valstybe ir jos partijomis. Į Vliko uždavinius tačiau, rodos, niekad neįėjo apribojimas "koresponduoti" tik su tam tikromis atrinktomis valstybėmis. Uždaviniu buvo supažindinti visą pasaulį su teisėtu lietuvių tautos troškimu būti politiškai nepriklausoma.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika dažnai praneša, kad ne vien pavieniai, bet ištisi Lietuvos gyventojų sluoksniai "koresponduoja" įvairiais atvejais net su aukščiausiais Sovietų Sąjungos pareigūnais, nors tos Sąjungos piliečiais jie buvo padaryti prievarta ir niekur nepadarė iškilmingų priesaikų išsižadėti turėtos jiems malonesnės pilietybės.

Būtų vaikiška, jei Vliką dabar sudarą JAV piliečiai lietuviai, pristatydami pasauliui teisėtus tautos troškimus, imtų valstybes rikiuoti į "ozius" ir "aveles". Kun. Juozas Prunskis atsikvietė motinai, o aktorė Rūta Lee bė.

DANGAUS MĖLYNĖ

Su Vladu Česiūnu, augalotu ir lieknu Lietuvos milžinu, man teko kartu irkluoti. Draugų tarpe už savo nepaprastą kuklumą ir geraširdiškumą Vladas buvo vadinamas "dangaus mėlyne".

Jis buvo paprastas, darbštus, ir Olimpo auksas jo nepakeitė, nenutolino nuo tų, kuriems mažiau sekėsi. Irkluotojų tarpe mane pažino "tiesos siekėju". Man jis yra išsireiškęs:

— Aš gerbiu tavo tiesos ieškojimą daugiau už savo sportą. Nesu prieš tarybų valdžią, bet

— senelei "korespondavo" net su Chruščiovu. Jei šie lietuviai, JAV piliečiai, tai darė šeimos sumetimais, kodėl į Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą susispietę JAV piliečiai lietuviai negali pareikalauti vyriausią Lietuvos okupantą išsinešdinti iš Lietuvos? Tam gal pritartų ir "komunistinė" Lenkijos "liaudies" vyriausybė. Sumanus anglų politikos vadas Churchillis sykį pareiškė, kad broliautys net su šėtonu Hitleriui nugalėti.

Bendrai, keliamoji audra vandens šaukšte man asmeniškai atrodo, amerikietiška tariant, "somewhat silly". Tiesa, gali būti, mano lietuviška uoslė jau tiek suamerikonėjusi, kad nebesuodžia, Šekspyro žodžiais, jog "something smells in Denmark."

Vytautas Širvydas

matau, kad kažkas ne tas. Ir su tavim galiu sutikti, kad ta valdžia nėra tarybinė. Aš žmogus paprastas, ir mano kelias kitoks. Myliu Lietuvą daugiau už viską. Jei man pasiseks garsinti ją savo laimėjimais — tai toks mano indėlis.

Noriu pareikšti savp pasiryžimą — nesudėti rankų, kol nebus išaiškintos visos paslaptinės Vlado iš Vakarų Vokietijos dingimo priežastys ir aplinkybės.

V. Sevrukas

BALTIMORĖS ŽINIOS

Vladas Bačanskas, žymus lietuvių veikėjas ir Lietuvių Sveikatos šefas, šiomis dienomis sveiksta savo namuose po širdies smūgio. Vladas gulėjo Šv. Agnietės ligoninėje. Jis susirgo rugsėjo 24. Visi jo draugai linki jam greit sustiprėti.

Šv. Tėvo kelionė Amerikoje susilaukė sėkmės. Minios žmonių sutiko popiežių Joną Paulių II kur tik jis lankėsi. Didis skaičius žmonių iš Baltimorės dalyvavo mišiose Washingtone spalio 7. Jų tarpe nemažai lietuvių, kurie važiuo traukiniu. Kunigų tarpe buvo Šv. Alfonso parapijos klebonas kun. Antanas Dranginis.

Lietuvių Posto 154 legionieriai kviečia visus į jautienos kepsnių balių spalio 21 Eastern Ave. Center salėje, Eastern Avenue. Be jautienos, bus ir kitų valgių bei gėrimų. Balius prasidės 1 val. popiet ir tęsis iki 6 val. vakaro. Šokių groso populiarus orkestras. Bus ir loterija su įvairiais laimėjimais. Bilietus galima gauti pas legionierius. Rengimo pirmininkas Petras Okas kviečia visus kuo gausiau dalyvauti.

40 valandų atlydai Šv. Alfonso bažnyčioje prasideda spalio 21, sekmadienį, su 10 val. mišiomis. Šv. Alfonso mokyklos vaikučiai dalyvaus mišiose ir procesijoje. Spalio 23, antradienį, 7 val. vak. atlydai baigsis su mišiomis ir procesija. Parapijos kunigai ragina visus dalyvauti atlyduose.

Kalėdojimas, metinis parapiečių lankymas, prasidėjo rugsėjo 25. Parapijos kunigai Antanas Dranginis ir Antanas Gražulis aplankys visus, palaimins namus ir paliks plotkeles. Kiekvieną savaitę bus pranešta iš sakyklos, kurį miesto rajoną kunigai lankys. Kun. Antanas Dranginis dėkingas Lietuvių Melodijos radijo valandėlės vedėjam A. Juškui ir K. Laskauskui už pranešimą per jų radijo programą, kur kunigai lankys lietuvių.

Bronius Allen Aleknavičius, ankstesnės kartos lietuvis, po sunkios ir ilgos ligos mirė rugsėjo 25 senelių prieglaudoje. Velionis turėjo siuvyklą, buvo malonus būdo bei dalyvavo ir rėmė kiek galėjo lietuviškus parengimus. Palaidotas Loudon Park kapinėse rugsėjo 28. Nuširdime liko serganti žmona Magdė.

Jonas Obelinis

ST. PETERSBURG, FLA.

Floridos Amerikos Lietuvių Klubų valdyba spalio 20, šeštadienį, 2 val. popiet kviečia visuotinį ir nepaprastą narių susirinkimą, kuriame bus svarstomi kai kurių įstatų straipsnių pakeitimai.

St. Petersburgo Balso skyriaus rudens vėjus atidarytas spalio 4, ketvirtadienį, 10 val. ryto Seminole Parke įvykusioje iškyloje.

Tautos šventės minėjimą rugsėjo 7 surengė LB St. Petersburgo apylinkė Floridos Lietuvių Klubo patalpose. Programą pradėjo pirm. A. Gruzdis. Po kun. T. Degučio, OFM, maldos paskaitą skaitė dr. J. Petrikas. Meninė daly deklamavo St. Vaskys, G. Jezukaitienės akomponuojamas dainavo moterų kvartetas: I. Jurgėlienė, K. Razgienė, M. Virbickienė ir E. Vizbarienė. Po programos vyko vaišės.

LB St. Petersburgo apylinkės narių susirinkimas įvyks lapkričio 28 klubo mažojoje salėje.

Solistės Onos Pliuskonienės koncertas numatytas 1980 sausio 16 klubo didžiojoje salėje.

Lietuviška radijo valandėlė transliuojama iš WTIS radijo stoties St. Petersburgo šeštadieniais 5:30 val. popiet banga AM 1110. Skelbiamas žinias pristatyti radijo komiteto pirmininkui K. Kleivai ne vėliau ketvirtadienio. Jo telefonas 360-1479.

Lietuvos Kario pagerbimas įvyks lapkričio 20 Lietuvių Klube per kariuomenės šventę. Minėjimą ruošia R. Kalantos šaulių kuopa. — L.Ž.K.

Knygnešiai nešė knygas slapta į Lietuvą, buvo rusų valdžios persekiojami, tremiami į Sibirą. Mūsų dabar niekas nepersekioja už lietuvišką raštą, tad parsineškime daugiau knygų į savo namus. Pirkime naujus lietuviškus leidinius!

Lietuviška spauda laikosi lietuviškas gyvenimas. Paremk auka lietuvišką spaudą ir platin ją!

SCHUYLER SAVINGS CELEBRATES IT'S 55th ANNIVERSARY WITH A "WE GIVE A HOOT" GIVE-AWAY

BY GIVING YOU 5 NEW HIGH INTEREST RATES AND GIFTS TOO!

Starting September 15, 1979

CASH IN ON THESE TOP DOLLAR RATES AND GET ONE OF THESE GIFTS FOR A NEW ACCOUNT, ADD ON DEPOSIT OR SAVINGS CERTIFICATE.

\$250.

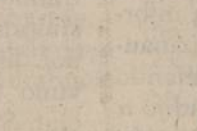
Open an account for \$250. to \$999. (or add a minimum of \$250. to your present account) and select one of these fine gifts:

Man's Umbrella

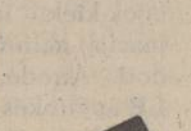
Ladies' Umbrella & Scarf Set

Flashlite 6V Power w/battery

Folding Suitcase

Hanson Bath Scale

\$1,000

Open an account for \$1,000. to \$4,999. (or add a minimum of \$1,000. to your present account) and select one of these fine gifts:

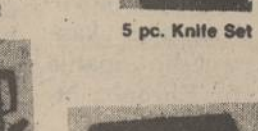
Stainless Steel Mix Bowl Set

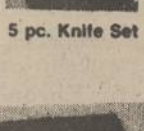
5 pc. Knife Set

Teflon Gourmet Set

Coffee Maker

Thermal Blanket

5.73%

Effective Annual Yield On Passbook Accounts

5.50%

6.81%

Effective Annual Yield On 2 Year Certificates

6.50%

7.90%

Effective Annual Yield On 4 Year Certificates

7.50%

8.17%

Effective Annual Yield On 6 Year Certificates

7.75%

8.45%

Effective Annual Yield On 8 Year Certificates

8.00%

STOP BY AND RECEIVE A FREE COMPLIMENTARY KEY CHAIN AND POCKET MIRROR.

Regulations prohibit our giving a gift for funds transferred from existing accounts. One gift per depositor during promotion while supply lasts. If demand exceeds supply, depositors may choose from any one of the remaining gifts in the appropriate category. Minimum deposit required for gift must be maintained for 14 months or a charge will be made.

\$5,000.

Open an account for \$5,000 or more (or add a minimum of \$5,000. to your present account) and select one of these fine gifts:

Corning Menuette Set

Sunbeam Minim Grandfather Clock

WestBend Slo Cooker

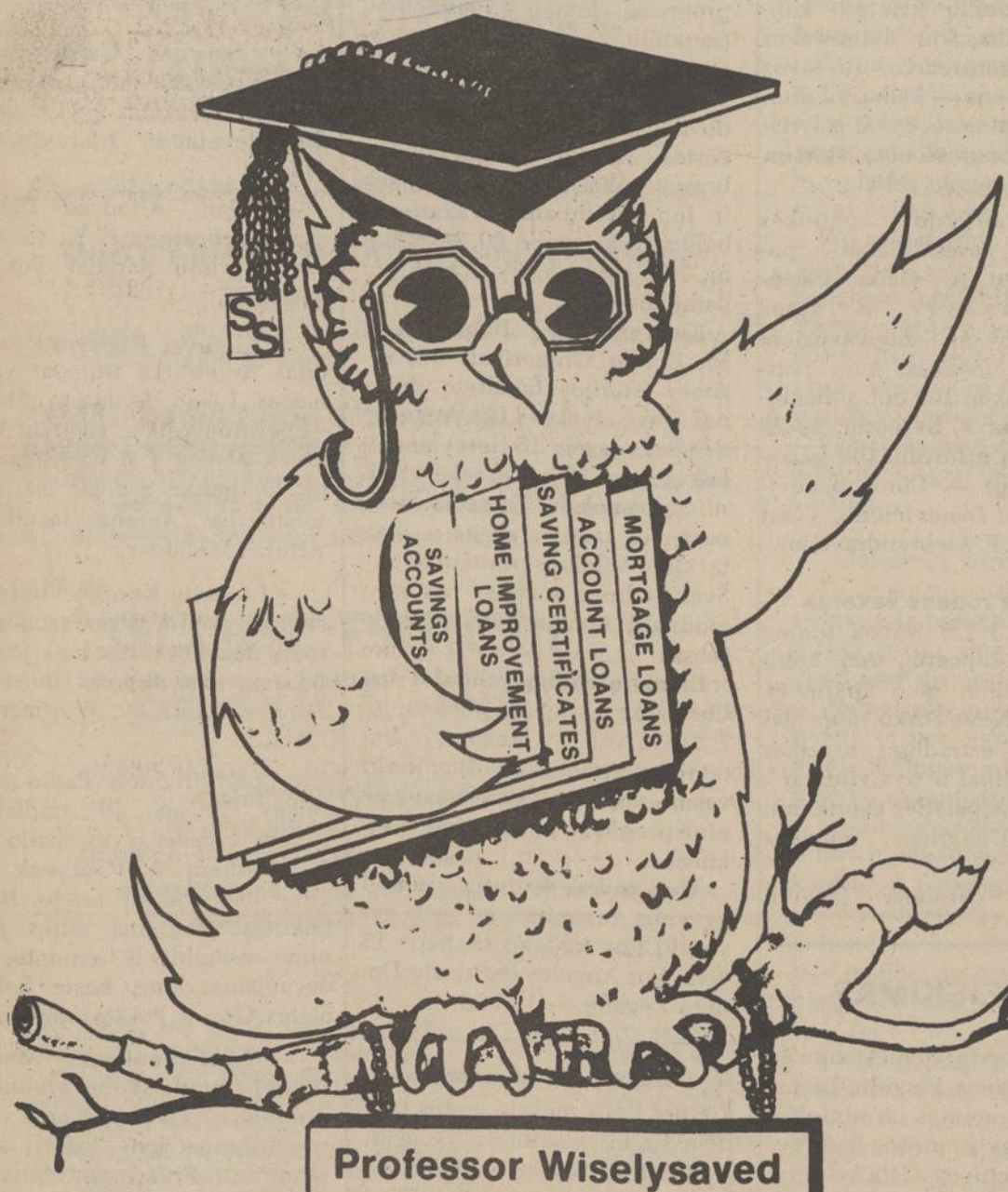

Comforter

Toaster (Proctor-Silex)

FOR \$100. DOLLAR DEPOSIT You will receive an Emerson Radio w/battery.

Professor Wiselysaved

Special Anniversary "TREASURE CHEST"... Stop by and try to open our Treasure Chest, filled with gifts and a Bonus Bag of 55 Silver Dollars - No obligation - Just pick a Key and try your luck...

Schuyler Savings AND LOAN ASSOCIATION 24 DAVIS AVENUE KEARNY, N.J. 07032 • (201) 991-0001

Bostono tautinių šokių grupė su vedėja Ona Ivaškiene. Tautinių šokių ir dainų koncertą jie rengia spalio 13 Liet. Piliečių draugijos salėje.

BOSTONO ŽINIOS

Inž. Stašaitis išleistuvės

Žinomas Bostono ir Brocktono lietuvių organizacijų veikėjas Juozas Stašaitis, neseniai atšventęs 65 metų amžiaus sukaktį, rugsėjo 28 išėjo pensijon iš inžinierių konsultantų firmos Fay, Spofford and Thorndike, Inc., Bostone. Jis išdirbo 27 metus civilinio inžinieriaus pareigose, projektuodamas greitkelius, tiltus, o pastaruoju metu naują traukinelio liniją Bostonui (Orange Line).

Per 30 bendradarbių iškėlė atsisveikinimo pietus, o apie šimtą susiję popiečio kavutei su tradiciniu pyragu. Atsisveikinimo valandėlę dalyvavo firmos prezidentas ir keli skyrių vedėjai. Inž. Stašaitis pasakė nuoširdžią, humoru perpintą kal-

bą, kurią pietų dalyviai palydėjo pakartotiniais plojimais. Atsiminimui įteikta prasminga dovana.

Inž. Juozas Stašaitis su žmona keliais gyventi iš Bostono į Brocktoną, kur iš seno turi savo namus. Darbščiam visuomenininkui linkim geros sveikatos ir ilgų metų prasmingai išnaudoti užsitarnautą laiką.

J. Gbt.

Bostono parengimų kalendorius

Tautinių šokių sambūrio šokių vakaras Lietuvių Piliečių Klube So. Bostone įvyks spalio 13.

V. Veselkos drožinių ir J. Jasūno audinių iš Detroito parodą spalio 13-14 rengia Lietuvių Tautodailės Institutas Lietuvių Piliečių dr-jos namų 4-to aukšto salėje.

Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas, rengiamas Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos, įvyks spalio 14 BC—Bostono kolegijoj.

Bostono lituanistinės mokyklos metinis banketas įvyks spalio 20 So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėje.

So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos Šurum-burum įvyks spalio 21. Pradžia 2 val. popiet.

Bolfo Bostono skyrus 35 metų sukakties minėjimas įvyks spalio 28 So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos salėje.

Dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas įvyks lapkričio 11.

Martyno Jankaus šaulių kuopos ruošiamas banketas įvyks lapkričio 17, šeštadienį, 6 val. vak. Sandaros salėje, Brocktone.

Lietuvos kariuomenės sukakties minėjimas įvyks lapkričio 18.

Naujosios Anglijos šaulių rinktinės suvažiavimas įvyks lapkričio 24 Maironio Parke, Shrewsbury, Mass.

Kalėdinė vakaronė su programa vyks gruodžio 16, 4 val. popiet Tautinės S-gos namuose. Rengia M.K. Federacijos Bostono klubas.

Vasyliūnų sonatų vakaras vyks kovo 9, 3 val. popiet First & Second Church.

LA.SVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209 BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad Elizabeth, N.J. 1979 spalio 7 mirė

JUOZAS STRIMAITIS.

Buvo gimęs 1908 Lietuvoje, Lukšiuose, Šakių apskrityje. Liko žmona Ona Bagdanavičiūtė, sūnus Jonas Vytautas ir jo žmona Marija Dainora Žukaitė ir jų du vaikai, duktė Jūra Liucija Kearman ir jos vyras David, Los Angeles, Calif., ilko sesuo dr. Doma Savickienė.

Lietuvoje liko brolis Antanas, dvi seserys Stasė Ročkienė ir Antosė Ulevičienė. Po šv. Mišių šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Elizabeth, N.J., jis buvo palaidotas spalio 10 Nekalto Prasidėjimo Seserų kapinėse Putname, Conn.

Nuliadę žmona, sūnus ir duktė ir jų šeimos

A.A. JUOZUI STRIMAIČIUI,

Lietuvos kariuomenės karininkui, mirus, jo žmonai ir šeimai užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Tautos Fondo
Valdyba ir Taryba

Mylimai motinai

B. ŽEMEIKIENEI

mirus, Elizabetho lietuvių parapijos klebonui kun. Petru Žemeikiui nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdime.

Vinco Kudirkos lituanistinės
mokyklos mokiniai, mokytojai
ir tėvų komitetas

Mūsų brangius draugus

VYTAUTĄ IR BIRUTĘ IGNUS,

tragiškai žuvus Vytauto brangioms: motinai Monikai Ignatavičienėi, tetai Onai Mičiulienėi ir brolio dukrelei Renee, reiškia giliausią ir nuoširdžiausią užuojautą ir esame kartu didelio liūdesio valandoje

Julius ir Aleksandra
Maldučiai

Jonas ir Nijolė
Ulėnai

A.A.

MUZ. ANTANUI VISMINUI

iškeliavus amžinybėn, reiškia gilią užuojautą liūdinčiai žmonai Teklei ir visai šeimai. Kartu ir mes liūdime.

M. Dulkienė
Ona ir Klemensas Bagdonavičiai

BROCKTON, MASS

Šiluvos Marijos atlaida

Nukryžiuotojo Jėzaus seserų motiniškojo namo koplyčioje rugsėjo 3 vyko religinės iškilmės Šiluvos Marijos garbei. 11 val prasidėjo procesija. Mišias aukėjo kun. Albertas J. Kontautas. Su juo koncelebravo kunigai: Petras Šakalas, Antanas Abračinskas, Vaclovas Martinus, Simonas Saulėnas, Antanas Baltrušiusas, Edvardas Sviokla, Tėvas Paskalis ir Jonas Prūsaitis. Turiningą pamokslą pasakė kun. Alb. Kontautas. Jis vadovavo ir pasiaukojimui švč. Mergelei Marijai. Procesiją ir mišių metu giedojo šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras, vadovaujamas komp. Julius Gaidelis.

Po iškilmingų pamaldų N. Jėzaus vienuolyno gražioj sodyboj įvyko pasižmonėjimas — metinė šventė. Jei iš ryto lietutis kiek pristabdė svečių atvykimą, tai saulės galingas nusišypsojimas Brocktono padangėj atnešė puikiausią orą. Svečių privažiavo minios. Svečių džiaugsmui buvo lietuviško skonio gausybės maisto. Nebuvo užmiršti ir ištroškusių. Svečiai bandė laimę piniginių ir daiktų loterijose. Buvo galima įsigyti pokštelių, knygų ir įvairių suvenyrų.

Muziką grojo geras miesto orkestras. Nuo 3 val. popiet Juozo Paseikos orkestras grojo polkas, valsus ir kitokius šokių. Jaunų ir vyresnių šokėjų netrūko.

Seselių globojamų šv. Juozapo namų gyventojai irgi susilaukė daug svečių. Nuostabiai greit auga naujas senelių namų priestatas, kurio pamatų prakasimo iškilmėse 1978 spalio 29 dalyvavo ir kardinolas H. Medeiros.

Svečiai lankė ir amžinai besilinsčius gražaus miško prieglobstį esančiose kapinėse. Čia ilsisi vienuolijos iktėjas

— Inž. Rimas Juzaitis, B.S. Ch. E., M.E.N.E., bebaigias ruošti doktoratą iš teoretinės atominių mokslų srities Los Alamos laboratorijose, šių metų Amerikos Atomistų Draugijos (American Nuclear Society) suvažiavime, kuris įvyks lapkričio 11-16 San Francisco, Calif., skaitys paskaitą apie radiacijos proceso apskaičiavimų optimizaciją tema: Minimizing Splitting Costs in Monte Carlo Particle Transport. Jo pranešimas įvyks lapkričio 15 priešpiet.

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemoka-

mai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings

Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į ban-

ką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet

kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj į-

traukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrin-

mas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius

procentus, leidžiamus įstatymų.

Dėl lengvo taupymo bū-

do per paštą skambinkit Mr.

Donahue 268-2500

arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
460 West Broadway
South Boston
9 AM to 5 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Galloway Blvd.
6:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. 9:30 AM to 7:30 PM
Saturday 9:30 AM to 12 Noon

South Boston
Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL.— 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstai-gose, gavėjas NĖKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Atidaryt. kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Lakewood, N.J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Forest Hills, N.Y. 11375 — 69-40 Fleet St.	(212) 268-1594
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	518-507-0000

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: spalio 13, šeštadienį, 7.00 val. vak. Tėv. Pauliaus Baltakio, OFM išleistuvės ir Tėv. Leonarda Andriekaus sutiktuvės; spalio 14, sekmadienį, 4 val. popiet spaudos atgavimo 75 metų sukakties minėjimas.

Tėv. Paulius Baltakis, OFM, New Yorko lietuvių pažįstamas kaip Brooklyno lietuvių pranciškonų vienuolyno viršininkas ir Kultūros Židinio vadovas, šį rudenį įvykusiuose lietuvių pranciškonų kapituolos rinkimuose buvo išrinktas lietuvių pranciškonų provincijolu, ir nuo rugsėjo 17 persikėlė į centrinį vienuolyną Maine. Jo dabartinis adresas: Very Rev. Fr. P. Baltakis, OFM, Lithuanian Franciscans, Kennebunkport Maine 04046. Telef. 203-967-2031.

Tėv. dr. Leonardas Andriejus, OFM, naujasis Brooklyno vienuolyno viršininkas, jau atvyko iš Kennebunkporto vienuolyno ir pradėjo eiti savo pareigas. Anksčiau jis yra čia gyvenęs ir buvęs vienuolyno viršininku.

Tėv. Antanas Prakapas, OFM, iš Toronto lietuvių pranciškonų vadovaujamas Prisikėlimo parapijos atvyko į Brooklyno vienuolyną. Jis čia bus vienuolyno viršininko pavaduotojas ir ekonomas. Drauge dėstys tikybą Maironio lituanistinėje mokykloje. Pirmą kartą į mokyklą atvyksta spalio 13, šeštadienį. Būdamas Toronte, jis apie 15 metų mokytojavo lituanistinėje mokykloje.

Tėv. Vytautas Balčiūnas, OFM, iki šiol ejęs Brooklyno lietuvių pranciškonų vienuolyno ekonomo pareigas, vėsk. A. Deksnui tarpininkaujant, laikinai dirbs lietuvių parapijoje, East St. Louis, Ill.

Administracinio namo statyba Kultūros Židiny jau įpusėjo, pastatytos sienos, uždengtas stogas. Dabar įrengiamas vidus — įvedamas vanduo, elektra, statomos vidaus sienos.

Lietuviškos spaudos 75 metų atgavimo sukaktis minima spalio 14, šį sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židiny. Kalbės poetas Stasys Santvaras. Dailiojoje žodžio pynėje dalyvauja Vytautas Valiukas ir Irena Veblaitienė. Muzikinę dalį atliks pianistė Aldona Kepalaitė. Po programos — vaišės. Minėjimą rengia LMK Federacijos valdyba.

Korp. Neo Lithuanios N.Y. padalinio sueigoje spalio 6 K. Židiny išrinkta nauja valdyba: pirmininkas dr. Jonas P. Lenkaitis, sekretorius Povilas Ališauskas, išdininkas Rimas Bitėnas arbiter elegantiarum — dr. Eugenijus Noakas.

Išnuomojami Cypress Hills rajone 5 kambariai. Prieinama nuoma. Skambinti telef. 235-5474 arba AP 7-5311.

Tėv. Paulius Baltakis, OFM, naujasis pranciškonų provincijolas, jau yra persikėlęs į Kennebunkporto vienuolyną, kur paprastai gyvena provincijolai, ir perėmė visas vienuolijos vadovavimo pareigas. Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininku jis išbuvo keletą terminų ir rūpinosi Kultūros Židinio statyba. Kultūros Židiny išaugo tik jo didelių pastangų dėka. Kai Židiny buvo pastatytas, rūpinosi jį geriau įrengti, pagražinti, rūpinosi jo išlaikymu. Drauge jis nuoširdžiai dirbo lituanistinėje Maironio mokykloje. Spalio 13, šeštadienį, 7.00 v.v. Kultūros Židinio didžiojoje salėje rengiamos jo išleistuvės. Rengia specialus komitetas.

Popiežiui Jonui Pauliui II lankantis New Yorke, ateitininkų, skautų, Lietuvos vyčių atstovai ir kiti lietuviai Lietuvių Katalikų Tarybos iniciatyva kitautėjų visuomenei išdalino 4000 informacinių lapų su antrašte "Lietuvos katalikai taip pat tikisi iš popiežiaus".

Dešimt metų sueina šį rudinį nuo muziko pianisto Alekso Mrozinsko ir nuo dailininko Adomo Galdiko mirties. Būtų gera, kad tos sukaktys būtų prisimintos.

A. Mrozinsko prisiminimą gal galėtų surengti jo buvęs oktetas ar Perkūno choras, o dail. A. Galdiko sukaktį gal galėtų prisiminti N.Y. dailininkų sąjunga, ar jo vardo galerija.

Agnes Klastauskienė, 78 metų, rasta negyva savo bute. Spėjama, kad mirė apie spalio 1. Palaidota spalio 9 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Šv. Karolio kapinėse. Ji buvo žmona Kazimiero Klastausko, žurnalisto, kuris mirė prieš porą metų. Į Ameriką atvyko prieš kokią 15 metų iš Kolumbijos. Velionė kadaise buvo baigusi dramos studiją ir net vaidinusi Tautos teatre. Ir čia susirinkimuose mėgo padeklamuoti eilėraščių, ypač per Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimus, kai juos rengdavo kun. P. Dagys. Jos laidotuvių rūpinosi Tėv. Pijus Šarnickas, OFM.

Dail. Aleksandra Merker yra pakviesta patarėja meno reikalui į Teaneck, N.J. miesto tarybą. Jos rūpesčiu jau buvo surengtas meno festivalis, kuriame buvo įtrauktos visos meno rūšys — buvo surengta tapybos ir skulptūros paroda, buvo demonstruojami liaudies šokiai, buvo ir deklamuojama. Ji taip pat yra narė Modern Artists Guild. Dabar ši draugija atidaro savo galeriją. Galerija yra Paramus Community School. Galerija atidaryta spalio 6. Atidarymo proga buvo surengta paroda, kurioje dalyvavo gildos nariai. A. Merker išstatė savo tapybos ir skulptūros kūrinių.

Vl. Koppui mirus, Darbininko spaudai paremti aukojo 20 dol. krikšto dukterė Laima Jarašūnienė su šeima iš Santa Monica, Calif. L. Koppiene užuojauta, gi aukotojam padėka. Darbininko adm.

Maironio mokyklos 30 metų sukaktis minima lapkričio 17 Kultūros Židiny. Kviečiami dalyvauti visi mokyklą baigę.

Vaikų kalėdinė eglutė, rengiama Maironio lituanistinės mokyklos, bus gruodžio 16.

Devintas skyrius susiformavo Maironio lituanistinėje mokykloje. Skyrių lanko 10 mokinių. Tuo džiaugiasi ir mokyklos vadovybė ir visi, kurie rūpinasi lituanistiniu švietimu.

Aras, medžiotojų ir žuvautojų klubas, spalio 21, sekmadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje rengia pietus. Vaišių metu vyks piniginių loterijos laimėjimai. Nariai, kurie dar neatsiskaitė už loterijos bilietus, privalo atsiųsti pinigų iki spalio 15 Zenonui Juriui. Taip pat norintieji dalyvauti vaišėse turi pranešti iki spalio 15 Vyt. Alksniniui arba Z. Juriui.

Laisvės Žiburio radijo rudens koncertas- balius įvyks lapkričio 3 Kultūros Židiny. Programoje pirmą kartą New Yorke pasirodys dvi sesutės Butkūnaitės iš Detroito su dainomis iš Lietuvos ir pantomimikas Paulius Rajeckas iš New Yorko. Po koncerto šokiai, bufetas.

Popiežiui besisvečiuojant New Yorke, Madison Square Garden salėje, kur buvo 19,000 jaunimo, dalyvavo ir 30 lietuvių jaunuolių. Jie visi buvo nepaprastai sužavėti visu susitikimu su popiežiumi. Tą patią dieną, kai popiežius atsilankė į Shea stadioną, buvo ir lietuviškai giedama. Iš anksto buvo parengta Liurdo Marijos giesmė, kur refreną gieda minia. Atskiri posmai buvo giedami įvairiomis kalbomis. Giesmė buvo numatyta sugiedoti popiežiui atvykus į stadioną, bet jis vėlinosi. Taip dar prieš jo atvykimą giesmė buvo sugiedota. Lietuviškąjį pösmą giedojų solistė Irena Stankūnaitė ir Asta Butkutė. Jos buvo apsirėngusios tautiniais drabužiais ir patraukė visų dėmesį. Jų giedojimas buvo išskirtinai pakilus ir gražus. Viskas buvo transliuojama per radiją ir per televiziją. TV 11 kanale buvo girdėti pati giesmė, o giedančiųjų vaizdo nebuvo. Tuo metu rodė popiežiaus motorkadą.

Dail. Vytauto K. Jonyno paroda Vilniuje atidaryta rugsėjo 27 d. 4 v. popiet. Drauge savo kūrinius išstatė ir jo žmona, kuri kaip dailininkė yra žinoma Irenos Griežės vardu. Dail. V.K. Jonynas Lietuvoje svečiuojasi apie porą mėnesių.

Lietuvos kariuomenės šventė minima lapkričio 18. Tą dieną Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus pamaldos, o paskui salėje — minėjimas.

Atlanto rajono skautų vadeiva ir vadeivė, įvertindami Darbininko prielankumą skautiškai veiklai garsinti, atsiuntė 50 dol. auką. Nuoširdus aciu.

Edvardas Antanaitis, Marytės Šalinskienės brolis, gyvenęs 24541 Spartan, Mission Viejo, Calif., aplankęs savo gimtinę Forest City, Pa., ir Philadelphia, lankėsi ir New Yorke. Buvo užsukęs ir į Kultūros Židinį bei Darbininko įstaigas. E. Antanaitis prenumeruoja Darbininką jau daugelį metų. Laikraštį skaito ne tik jis pats, bet ir jo vaikai — trečios kartos lietuviai.

Merkelis Giedraitis, tai nauja knyga apie žymųjį lietuvi ir jo nuostabius laikus. Gaunama Darbininke, pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos: Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mich. 48084. Kaina: 7 dol., kietais viršeliais — 10 dol.

Ernest Bernier po ilgos ir sunkios ligos mirus, Ona Jasaitienė, Nijolė Jasaitytė, Ina, Tadas ir Felė, Algis Jasaičiai reiškia gilią užuojautą dr. V. Vaitiekaiytei-Bernier ir šeimai. Mirusiam prisiminti aukoja Kultūros Židiniui.

Maironio lituanistinės mokyklos tėvų susirinkimas bus spalio 13, šį šeštadienį, 9:30 v. ryto mokyklos patalpose. Bus padaryti pranešimai apie praėjusių metų komiteto veiklą, supažindinama su šių metų biudžetu. Taip pat bus paliesti ir kiti mokyklos skubūs bei svarbūs reikalai. Visi tėvai kviečiami dalyvauti.

Dr. Marytė ir Aleksandras Žemaičiai, lankydami savo gimines Vilnių, dalyvavo ir Vilniaus universiteto 400 metų sukakties iškilmingame minėjime. Iš Vilniaus atsiuntė sveikinimus savo bičiuliui, o taip pat ir Darbininkui.

75 METAI NUO SPAUDOS ATGAVIMO

Visi žinome, kad 1864 Lietuvoje rusų valdžia uždraudė lietuvišką spaudą — uždraudė spausdinti lotynišką rašmenį. Tos raidės turėjo būti rusiškos. Jų siekimas buvo aiškus, pirmą primesti rusišką raidę, o paskui primesti ir rusų kalbą bei pravoslaviją.

Tauta tokias knygas atmetė, net į rankas neėmė. Tada prasidėjo garbinga knygnešių epocha, kuri tęsėsi net 40 metų. Slapta knygas gabeno iš Tilžės ir jas skleidė Lietuvoje. Šiuos knygnešių kelius pramynė vysk. Motiejus Valančius, pats pirmasis atspausdinęs savo brošiūrėles Tilžėje, jas atgabenęs ir žmonėse paskleidęs. Ten jis išaiškino, ko rusai nori primesti rusišką raidę. Ragino visus pasipriešinti ir už "vieną šventą" net kankinio mirtimi mirti. Tie jo žodžiai dar labiau suglaudino tautą, užgrūdino ir išvedė į kovos lauką. Knygnešiai nešė knygas, juos gaudė žandarai, pagautus trėmė į Sibirą. Į jų vietą atėjo kiti ir kiti. Lietuviška spauda ne tik nesumažėjo ir nesumenko, bet, priešingai, — išaugo ir padidėjo.

Per 40 tamsiausių metų lietuviai vargo ir nepasidavė. Atmesdami raidę, atmetė visa, kas rusiška. Ir po 40 metų jie išėjo iš kovos lauko sustiprėję, pasiryžę naujiem žygiams ir laimėjimams, nes draudimas buvo atšauktas.

Jau anksčiau buvo įvairių balsų, kurie sakė, kad draudimas esąs neišimtingas, net nekultūringas. Įrodinėjo, kad rusiškas alfabetas netinka lietuvių kalbai. Toks vienas kovotojas buvo Žemaičių vyskupas Leonardas Mečišlovas Paliulionis. Jis buvo labai kietas kovotojas prieš rusų valdžią, troško mirti kankinio už tikėjimą mirtimi, net visada buvo susipakavęs ištremimui, bet jo nesuėmė ir neišvežė. Jis atkakliai gynė Katalikų Bažnyčią, rūpino-

Laisvės Žiburio radijas New Yorko spalio 7, praėjusį sekmadienį, paskelbė ir šią žinią: "Pereitą šeštadienį Vliko valdybos posėdyje įvyko nemalonūs incidentai. PLB atstovas prie Vliko valdybos Algimantas Gureckas padarė pareiškimą LB vardu — išreiškė reiką bendradarbiauti Vlikui ir LB, siekiant bendrų tikslų, bet taip pat apgailestavo, kad Vliko pirmininkas dr. Kazys Bobelis užsiima skaldymo veikla, lygiai traktuodamas LB, kaip ir LB atskaldynus — reorgus. Po p. Gurecko pareiškimo Vliko pirmininkas labai karštai reagavo, prilygindamas Gurecko kalbą Gromyko kalbai, išvadino p. Gurecką kiaule, paprašė jį pasitraukti iš posėdžio ir daugiau į Vliko posėdžius nesilankyti. A. Gureckas, žinoma, taip ir padarė. Vliko valdyba pasiuntė raštą PLB valdybai, prašydama paskirti naują PLB ryšininką prie Vliko valdybos. Iš patikimų šaltinių patyrimo, kad PLB valdyba nežada daugiau skirti ryšininko prie Vliko valdybos, nes su dabartiniu Vliko pirmininku nemato galimybės bendradarbiauti."

Bronė Spudienė Darbininkui įteikė Lietuvių Darbininkų Draugijos 10 dol. auką. Nuoširdus aciu.

DANOS STANKAITYTĖS IR DALIOS SAKAITĖS KONCERTAS

Putnamo seselių rėmėjų iniciatyva, talkinant pačiom seselėm, rugsėjo 30 Kultūros Židiny buvo surengtas gražus koncertas, į kurį atsilankė arti trijų šimtų publikos. Programą atliko solistė Dana Stankaitytė iš Chicago ir pianistė dalia Sakaitė iš New Yorko. Koncertas buvo numatytas pradėti 4 v., bet pradėtas su kokių pusvalandžio pavėlavimu, nes ir publika vėlinosi.

Rengėjų vardu koncerto pradžioje visus pasveikino Vida

Jankauskienė ir pakvietė seselę Margaritą tarti žodį. Ji padėkojo rengėjom už koncertą, priminė, ką jos stato Putname. Tai bus namas seselėm ir svečiam. Jis bus baigtas kitų metų vasarą. Kvietė visus atsilankyti į Lietuvos dieną, kada bus namas pašventintas.

Dana Stankaitytė

Solistė Dana Stankaitytė iš Chicago į New Yorką atvyko pirmą kartą dainuoti. Daug kur ji pasirodė, bet taip susidėstė, kad į New Yorką dar nebuvo užsukusi.

Jos repertuaras sunkus ir sudėtingas. Dominavo ištraukos iš operų, buvo jų net šešios. Tai ir rodo, kad solistė yra operos dainininkė. Šalia ištraukų buvo ir du individualinių dainų ciklai, vienas — B. Kutavičiaus — girdimas tik pirmą kartą.

Solistė padainavo šias ištraukas iš operų: K. V. Banaičio Jūratė ir Kastytis, B. Dvariono Dalia, J. Karnavičiaus Gražina, P. Mascagni — Cavalleria Rusticana, A. Ponchielli — Gioconda, U. Giordano — Andrea Chenier.

Dainų ciklai buvo šie: V. Jakubėno — Ežerėlis, Piemenų raliavimas, Oi mergytė ir B. Kutavičiaus ciklas Avinuko pėdos. Jis turėjo šias dainas: Lietuva, Avinuko pėdos, Gotika, Aria broliai, Pajūrio giesmė.

Ciklas gana modernus ir įdomus, skirtingų nuotaikų, bet drauge ir vieningas, nes visas atremta į Lietuvą.

Bisui padainavo Saulelė raudona ir Vai niekur nėra tokio bernelio. Publika solistės ilgai nenuleido nuo scenos.

Solistė turi gražų plataus diapazono balsą. Jis laisvai ir gražiai skamba aukštuose ir žemuose registruose. Mėgsta dramatiškus momentus, staigius lyrinis perėjimus į švelnius niuansus. Kūrinius atlieka su vidine įtampa, tiksliai ir skoningai.

Dalia Sakaitė

Pianistė Dalia Sakaitė mum čia gerai pažįstama. Ji irgi mėgsta dramatiškus, greito tempo kūrinius, kur reikia parodyti daug jėgos. Šiame koncerte ji pagrojo Franz Schuberto Wanderer Fantasię. Kūriny ilgas, sudėtingas, pareikalauja nemaža technikos. Paskambino ji gražiai ir įspūdingai.

Ji ir akomponavo solistei. Akomponavo tiksliai ir kultūringai.

Pabaigoje abiem solistėm įteikta gėlių. V. Jankauskienė vėl padėkojo visiem ir pakvietė dar pasisvečiuoti kavinėje.

Kavinėje žmonės buvo susitelkę ir pertraukos metu. Pertrauka buvo kokios pusės valandos. Čia buvo daug visokiųjų pyragų ir kavos. Veikė ir baras. Kavinėje buvo pravesiti ir laimėjimai. Po programos visi gerą valandą pasisvečiavo. (p.j.)

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS VAKARAS

KULTŪROS ŽIDINY,
341 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y.
1979 SPALIO 20, ŠEŠTADIENI, 7 VAL. VAK.

PROGRAMĄ ATLIKS:
PHILADELPHIJOS LIETUVIŲ CHORAS
"VILTIS"

SOLISTĖ ONA ŠALČIŪNIENĖ
PHILADELPHIJOS TAUT. ŠOKIŲ GRUPĖ
"AUŠRINĖ"

ŠOKIAM GROS KAZLO ORKESTRAS

VEIKS BUFETAS VYKS LOTERIJA

AUKA PRIE ĮEJIMO SUAUGUSIEMS 6 DOL., JAUNIMUI
IKI 18 M. — 3 DOL.
PAREMKITE KILNŲ ŠALPOS DARBĄ!

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJA

kviečia visus atsilankyti į

SPAUDOS ATGAVIMO 75 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMĄ

ruošiamą 1979 spalio 14, sekmadienį, 4 val. popiet
Kultūros Židinyje, didžiojoje salėje.

Programoje: Rašytojo STASIO SANTVARO paskaita,
Aktorių VYTAUTO VALIUKO ir
IRENOS VEBLAITIENĖS dailusis žodis,
Pianistės ALDONOS KEPALAITĖS
muzikinė dalis.

Įėjimas 5 dol., įskaitant gerus pačių rengėjų gamintus užkandžius ir kavą su priedais.